

Bestemmingsplan

Kom Winterswijk 2011

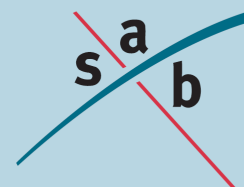
toelichting

Gemeente Winterswijk

Datum: 4 juli 2013

Projectnummer: 110153

ID: NL.IMRO.0294.BP1106KO01-VA01

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Voorgeschiedenis	3
1.3	Ligging plangebied	4
1.4	Vigerende bestemmingsplannen	5
1.5	Opzet van het bestemmingsplan	5
2	Bestaande ruimtelijke situatie en planbeschrijving	6
2.1	Ruimtelijke karakteristiek	6
2.2	Functionele karakteristiek	10
3	Wijze van bestemmen	12
3.1	Opzet van het plan	12
3.2	Dit bestemmingsplan	13
4	Haalbaarheid van het bestemmingsplan	18
4.1	Beleid	18
4.2	Milieu	28
4.3	Water	39
4.4	Cultuurhistorie en archeologie	47
4.5	Flora en fauna	51
4.6	Verkeer en parkeren	52
4.7	Economische uitvoerbaarheid	52
5	Procedure	53

Bijlagen

- Bijlage 1: Adviesburo Van der Boom, Akoestisch onderzoek dezonering industrie-terrein Noord te Winterswijk, d.d. 24 mei 2012
- Bijlage 2: Regio Achterhoek, Advies externe veiligheid plan kom Winterswijk d.d. 31 oktober 2011
- Bijlage 3: Regio Achterhoek, Advies hogedruk aardgasleiding kom Winterswijk d.d. 2 november 2011
- Bijlage 4: Brandweer, veiligheidregio Noord- en Oost Gelderland, Bevi advies inzake bestemmingsplan Kom Winterswijk d.d. 10 mei 2012
- Bijlage 5: Monumentenlijst

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Winterswijk wil voor de bebouwde kom van de kern Winterswijk (exclusief centrum) beschikken over een actueel bestemmingsplan waarmee primair de bestaande situatie planologisch goed wordt vastgelegd. De geldende en verouderde bestemmingsplannen worden hiermee geactualiseerd, gestandaardiseerd en gedigitaliseerd. De bestemmingsplannen zullen hiermee geheel in lijn met de Wro, alsmede de WABO, worden vastgesteld.

Ter uitvoering van het bovenstaande heeft het bestuur van Winterswijk het actualisatieschema bestemmingsplannen vastgesteld. Hierin is aangegeven dat eind 2010/begin 2011 voorbereidingen getroffen zullen moeten worden voor actualisatie voor het deelgebied 'Kom Winterswijk'. Momenteel is dit gebied opgedeeld in vier delen, te weten Kom Noord, Oost, Zuid en West.

Voorliggend bestemmingsplan 'Kom Winterswijk 2011' heeft een beheersgericht karakter. Dit houdt in dat de bestaande situatie van de kern Winterswijk, zoals die bij het opstellen van het bestemmingsplan bekend is, wordt vastgelegd. Daarnaast zijn plannen, die reeds bestuurlijk en maatschappelijk zijn geaccordeerd en waarover geen discussie meer bestaat, opgenomen. Het betreffen bestemmingsplannen die zijn vastgesteld of projecten waarvoor een omgevingsvergunning is verleend en waarvoor de gehele ruimtelijke-juridische procedure reeds is afgerond.

Het beheersgerichte karakter houdt echter niet in dat voornoemde ruimtelijke situatie voor de komende tien jaar wordt bevroren. Onnodige starheid van het plan moet worden voorkomen. Het is namelijk niet zinvol om voor elke wijziging een afzonderlijk bestemmingsplan te maken. Kleinschalige ontwikkelingsmogelijkheden, veelal op perceelniveau, zoals uitbreiding, zijn dan ook meegenomen in voorliggend beheersgericht bestemmingsplan. Overige nieuwe ontwikkelingen op perceeloverschrijdend niveau zijn niet meegenomen. Hiervoor wordt zonodig een afzonderlijk planologisch besluit genomen. Eventueel wordt dit gedurende de procedure van voorliggend bestemmingsplan alsnog ingepast.

1.2 Voorgeschiedenis

In de loop der jaren heeft een aantal ontwikkelingen plaatsgevonden, die zijn verwerkt in dit bestemmingsplan. De meest voornamelijk betreft woonwijk De Rikker. De plannen voor de ontwikkeling van deze woonwijk aan de noordoostzijde van Winterswijk bestonden reeds geruime tijd. Zo werd op de locatie van de Rikker in het uit 1960 daterende uitbreidingsplan al genoemd als 'stelselmatige stadsuitbreiding'. Fase 1 tot en met 4 van De Rikker zijn inmiddels gerealiseerd. Voor fase 5 en 6 voorziet het geldende bestemmingsplan al in een wijzigingsbevoegdheid, zodat deze delen in een later stadium uitgewerkt kunnen worden. Dit bestemmingsplan voorziet dan ook in een actueel juridisch-planologisch kader voor fasen 1 tot en met 4 van woonwijk de Rikker.

1.3 Ligging plangebied

Het plangebied betreft de gehele bebouwde kom van Winterswijk, met uitzondering van het centrumgebied en de bedrijventerreinen. De begrenzing komt dan ook overeen met de grenzen van de huidige komplannen Noord, Oost, Zuid en West. Naast het centrumgebied, maakt ook sportpark Jaspers geen onderdeel uit van het plangebied. Voor deze gebieden zijn reeds andere bestemmingsplannen opgesteld, dan wel in voorbereiding.

Navolgende afbeelding toont globaal de ligging en begrenzing van het plangebied in Winterswijk.

Globale begrenzing van het plangebied

bron: Google Earth, 2011

1.4 Vigerende bestemmingsplannen

Voorliggend plan herziet (soms gedeeltelijk) de bestemmingsplannen die van kracht zijn in het plangebied alsmede alle partiële herzieningen en wijzigingen. Het betreffen de volgende bestemmingsplannen:

<i>Naam</i>	<i>Raadsbesluit</i>	<i>Besluit GS</i>	<i>Kroonbesluit</i>
Kom Noord	17-02-2005	06-09-2005	-
Kom Oost	31-10-2002	15-03-2003	-
Kom Zuid	29-05-2008	14-11-2008	-
Kom West	24-03-2008	29-08-2008	-
Eikenstraat/Lijsterbesstraat	24-06-2010	-	-
Excelsior	16-09-2010	-	-
De Rikker fase II	29-10-2001	02-06-2002	-
De Rikker fase III en verder	12-09-2002	22-04-2003	-
Bocholtsestraat 75-77	26-01-2012	-	-
Groenloseweg 63	29-03-2012	-	-
Hazelder	25-09-1981	18-12-1981	-
Plan in onderdelen van het dorp Winterswijk	29-09-1955	12-12-1956	-

Naast deze plannen zijn de afgelopen jaren ten behoeve van diverse ontwikkelingen vrijstellingen op basis van de WRO¹ verleend. De meest recente en ingrijpende vrijstellingen zijn in paragraaf 1.2 omschreven.

1.5 Opzet van het bestemmingsplan

Deze toelichting van het bestemmingsplan "Kom Winterswijk 2011" is opgebouwd uit zes hoofdstukken. Na dit inleidende hoofdstuk wordt in hoofdstuk 2 de bestaande ruimtelijke en functionele situatie in het plangebied beschreven. Hoofdstuk 3 gaat in op de opzet van het plan en de wijze van bestemmen, waarna hoofdstuk 4 in gaat op de haalbaarheid van het plan. Hier komen aspecten als beleid, milieu, flora en fauna en archeologie aan de orde. Hoofdstuk 5 ten slotte, is gereserveerd voor de resultaten van de procedure.

---

¹ Per 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening (Wro) in werking getreden, ter vervanging van de voormalige Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO). Op basis van de oude WRO bestond de mogelijkheid een vrijstellingsprocedure te doorlopen ten behoeve van realisatie van diverse projecten. De nieuwe Wro biedt afwijkingmogelijkheden voor kleine kruimelgevallen. Voor grootschaligere ontwikkelingen wordt het bestemmingsplan (eventueel voorafgaand aan een projectbesluit) als passend instrument beschouwd.

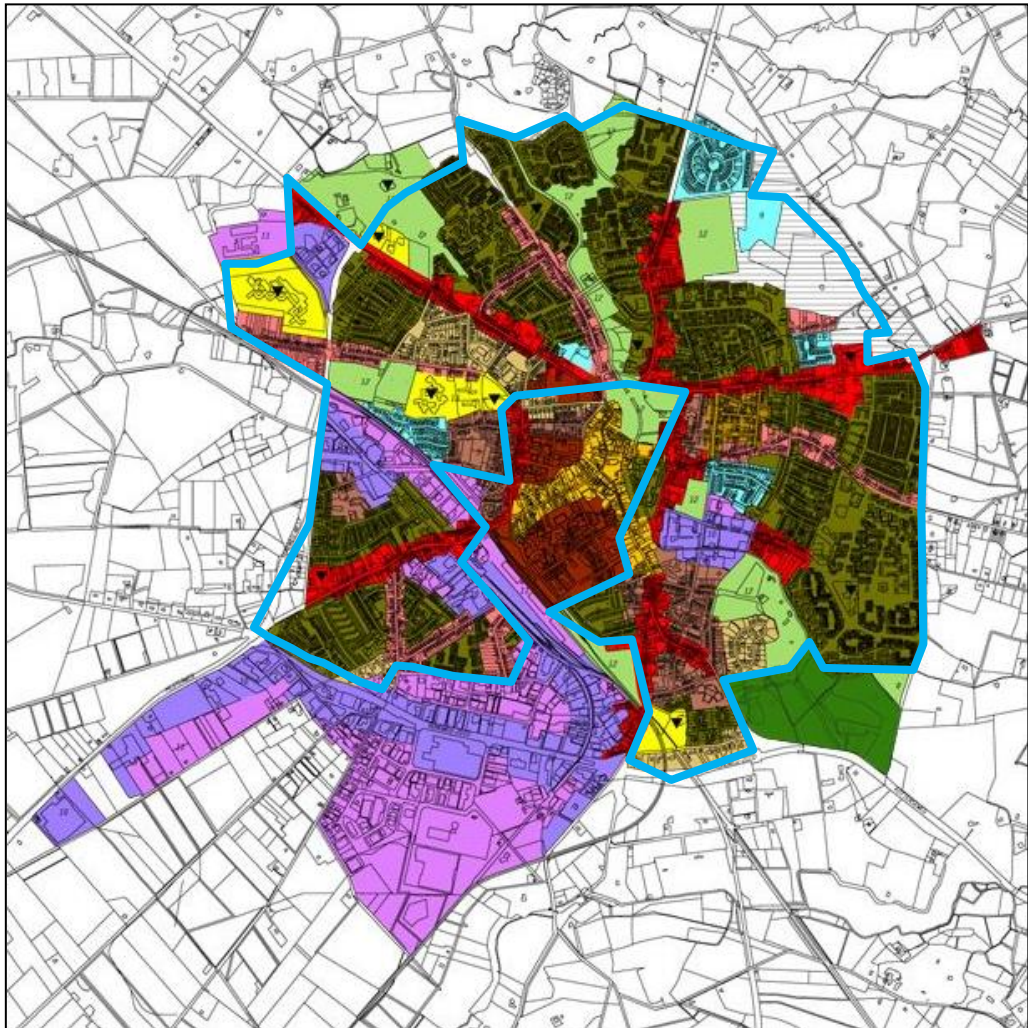

2 Bestaande ruimtelijke situatie en planbeschrijving

2.1 Ruimtelijke karakteristiek

2.1.1 *Bebouwingsstructuur*

Binnen het plangebied zijn diverse bebouwingsstructuren te onderscheiden, die zijn onder te verdelen in historische bebouwingslinten, recentere bebouwingslinten, parkachtige bebouwing, planmatige naoorlogse uitbreidingen, in-/uitbreidingen (vanaf de jaren '90), stedelijk groen en sportvelden en bijzondere bebouwingsthema's.

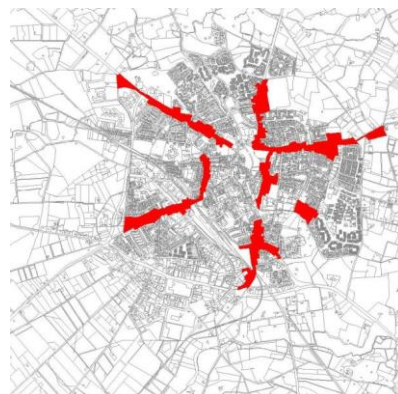
Verskillende bebouwingsstructuren in Winterswijk bron: Welstandsnota, gemeente Winterswijk, 2011

2.1.1.1 Historische bebouwingslinten

Binnen het deelgebied “Historische bebouwingslinten” vallen de historische bebouwingslinten langs de uitvalswegen naar het buitengebied van Winterswijk. Kenmerkend voor de bebouwing binnen het deelgebied is de open, individuele bebouwing, gericht op de straat met een diverse bebouwingskarakteristiek. Dicht bij het centrum is de bebouwing soms bijna gesloten van karakter.

Het karakter van de historische bebouwingslinten, dat in een lange reeks van jaren is opgebouwd, is van belang voor het functioneren en de identiteit van de kern als geheel. Variatie en een geleidelijke verandering in het bebouwingsbeeld zijn kenmerkend, verder van het centrum af wordt de bebouwing over het algemeen steeds jonger.

Historische bebouwingslinten

Bron: gemeente Winterswijk, 2011

2.1.1.2 Recentere bebouwingslinten

In het deelgebied “Recentere bebouwingslinten” zijn de bebouwingslinten opgenomen die over het algemeen later zijn ontstaan dan de historische dorpse bebouwingslinten langs de uitvalswegen. Sommige bebouwingslinten zijn enkel nog als fragment te herkennen tussen de nieuwe omliggende wijken. Kenmerkend is de redelijk open, perceelsgewijze verkaveling gericht op de straat met diverse bebouwingstypen. Binnen de diverse bebouwingstypen zijn soms rijenwoningen of complexen met bijvoorbeeld dezelfde tweekappers aanwezig.

Recentere bebouwingslinten

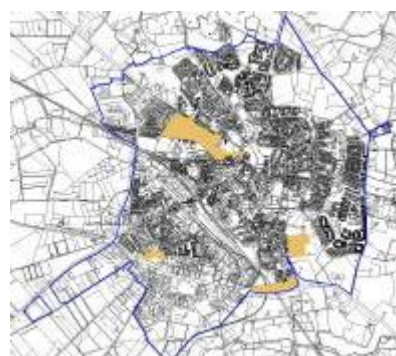
Bron: gemeente Winterswijk, 2011

2.1.1.3 Parkachtige bebouwing

Het gebied met parkachtige bebouwing wordt gekarakteriseerd door voornamelijk vrijstaande bebouwing met diverse architectuurstijlen en waarbij de tuinen en eventuele laanbeplanting een belangrijke rol spelen in het karakter van het woongebied. De panden hebben elk een eigen gezicht waarbij veel aandacht is besteed aan de architectonische kwaliteit en uitstraling. Meerdere panden hebben de status van gemeentelijk of rijksmonument.

Het deelgebied bestaat uit een aantal bebouwingssferen:

- het gebied dat begrensd wordt door de Groenloseweg, Emmastraat, Morgenzonweg en Javastraat;
- de villa's aan de Wilhelminastraat;
- de villa's aan de Prins Hendrikstraat;
- de recentere individuele woningbouw.

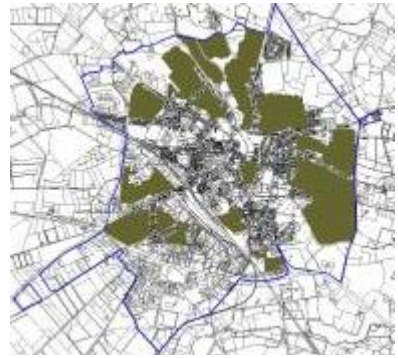

Parkachtige bebouwing

Bron: gemeente Winterswijk, 2011

2.1.1.4 Planmatige naoorlogse uitbreidingen

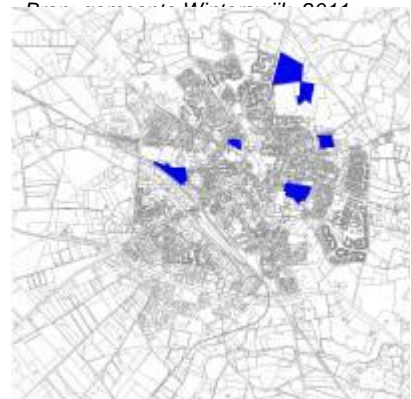
Hieronder valt een aantal naoorlogse planmatige uitbreidingen binnen de bebouwde kom van Winterswijk. Het betreft de uitbreidingen met de traditionele blokverkaveling, de uitbreidingen volgens de Forumbeweging, en het kleine gebiedje volgens de principes van het Nieuwe Bouwen. Binnen deze planmatige naoorlogse uitbreidingen is er over het algemeen sprake van een duidelijke samenhang per buurt of tot op straatniveau.

Planmatige naoorlogse uitbreidingen

2.1.1.5 In-/uitbreidingen (vanaf de jaren '90)

Binnen de gebieden welke deel uit maken van het deelgebied "In-/Uitbreidingen (vanaf de Jaren '90)" is er veelal sprake van een uitgesproken architectuur. Aan een enkel gebied heeft een beeldkwaliteitplan ten grondslag gelegen. Deze locaties zijn vaak met grote inspanning van betrokken partijen tot stand gekomen en trekken door hun bijzondere vormgeving en expressie de aandacht. Bij deze in- en uitbreidingen is veel aandacht besteed aan de architectonische/stedenbouwkundige uitstraling, duidelijkere erfafscheidingen en de inrichting van de openbare ruimte is veelal met zorg ontwikkeld.

In-/uitbreidingen (vanaf de jaren '90)

Bron: gemeente Winterswijk, 2011

2.1.1.6 Stedelijk groen en sportvelden

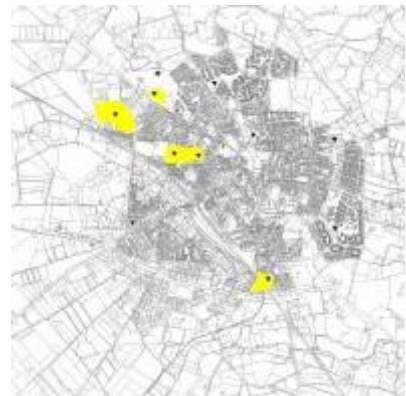
Binnen dit deelgebied vallen diverse sportcomplexen, een begraafplaats en de groenzone rondom de Whemerbeek. Hier bevindt zich nauwelijks bebouwing. De sportcomplexen komen voornamelijk voor aan de rand van de kern. Op deze complexen is meestal bebouwing aanwezig in de vorm van kantines met kleedlokalen, sporthallen en tribunes. In de groenzone rondom de Whemerbeek zijn nog diverse gebouwtjes aanwezig met verschillende functies.

Stedelijk groen en sportvelden

Bron: gemeente Winterswijk, 2011

- 2.1.1.7 Bijzondere bebouwingsthema's
 Onder het deelgebied "Bijzondere bebouwingsthema's" worden de grotere bebouwingscomplexen verstaan die min of meer solitair zijn gelegen met een bijbehorend terrein. De bebouwing is veelal naar binnen gekeerd en ingebed in een groene terreininrichting of een groot parkeerterrein. Het betreft onder andere het ziekenhuis, een verzorgings-/bejaardentehuis, hotel, ziekenhuis en de schouwbrug.

Bijzondere bebouwingsthema's
 Bron: gemeente Winterswijk, 2011

2.1.2 Verkeerstructuur

De hoofdverkeerstructuur van Winterswijk wordt van oost naar west gevormd door de Vredenseweg (N820) - Singelweg - Groenloseweg (N319). Deze loopt dwars door Winterswijk heen, ten noorden van het centrum. Daarnaast zijn ook de Rondweg West en Rondweg Zuid belangrijke verkeerstructuren. Navolgende afbeelding geeft alle gebiedsontsluitingswegen in de kern van Winterswijk weer. De rode wegen zijn daarbij gebiedsontsluitingswegen binnen de bebouwde kom. De blauwe wegen buiten de bebouwde kom. Alle overige wegen zijn erftoegangswegen.

Gebiedsontsluitingswegen Winterswijk

bron: gemeente Winterswijk, 2010

2.1.3 Groenstructuur

Winterswijk kent geen heldere groenstructuur. Wie echter boven Winterswijk uitstijgt, ziet toch nogal wat groen in de kern. Een belangrijke lijn, deels herkenbaar in het stedelijk weefsel, is de Whemerbeek. Ook langs het spoor komen de nodige groene plekken voor en de (drie) begraafplaatsen vormen behoorlijke groene plekken. Opvallend is de hoeveelheid groen rondom bijzondere gebouwen (zoals instellingen of scholen). In het centrum bevindt zich, enigszins verscholen, de Notaristuin, maar ook elders in de kern is er nauwelijks zichtbaar privégroen. Het Groenstructuurplan voor de gemeente Winterswijk is op 28 april 2011 vastgesteld. Hierin staan onder andere de hoofdgroenstructuur en de wijkgroenstructuur weergegeven.

2.2 Functionele karakteristiek

2.2.1 Algemeen

Ten behoeve van het bestemmingsplan zijn de bestaande functies in Winterswijk in kaart gebracht.

2.2.2 Woonfunctie

Wonen vormt de belangrijkste en meest omvangrijke functie binnen het plangebied. In het noorden van het plangebied bevinden zich drie woonbuurten: de Pas, Bargerbosch en Oostervoort. Deze buurten behoren tot de jongere en daarmee kwalitatief goede buurten van Winterswijk.

In het oosten van de kern zijn de woonbuurten Scholtenenk, Hakkelerkamp, Pelkwijk en de verschillende fases van De Rikker gelegen.

Ten zuiden van het centrum betreft het woongebieden langs de randen van het centrum, maar ook woonwijken die direct aansluiten op het buitengebied. De woonbuurten nabij het centrum zijn al ouder (1930-1960) en zijn typische voorbeelden van woongebieden in de centrumrand. De woonwijken aan de buitenranden van het plangebied zijn later ontstaan (1970-1990) en daardoor anders van opzet.

In het noordwesten van Winterswijk is woonwijk de Zuilenes gelegen, in het zuidwesten grenst het woongebied aan bedrijvigheid, dat niet in dit bestemmingsplan is opgenomen.

2.2.3 Voorzieningen

De ligging van het plangebied ten opzichte van het centrum van Winterswijk en de daar aanwezige voorzieningen is gunstig. Voor de dagelijkse boodschappen kan men eenvoudig in het centrum terecht. Daarbij zijn in het noorden van Winterswijk ook verschillende voorzieningen aanwezig. Het betreft onder andere een bejaardencentrum, enkele basisscholen en wat winkels (met name langs de Vredenseweg, de Singelweg en de Groenloseweg).

Ook de westkant van de kern kennen diverse winkels, hoofdzakelijk in een wijkwinkelcentrum van beperkte omvang. Daarnaast liggen er verspreid in de wijken nog een aantal winkels. Er kan worden gesteld dat voor de dagelijkse behoeften een voldoende aanbod aan detailhandel in de wijken aanwezig is. Daarnaast liggen meer verspreid een zestal scholen, met een concentratie aan de oostzijde van de Hakkeler-

kampstraat. Ten slotte liggen er nog een sporthal en een sportveld aan de westzijde van het plangebied.

Aan de zuidzijde van Winterswijk zijn met name in Weurden winkels aanwezig, waaronder een supermarkt. Voorts bevindt zich in het plangebied een kerk, een drietal scholen en een sportveld aan de Laan van Hilbelink/Verlengde Morsestraat. Overige horecagelegenheden in de vorm van enkele restaurants bevinden zich ook in Weurden. Op de hoek Wooldseweg/Kottenseweg is een café aanwezig.

In het noordwesten van Winterswijk ligt het streekziekenhuis "Koningin Beatrix". In de buurt van het ziekenhuis ligt een kinderboerderij. Ook loopt aan de westkant van Winterswijk een zone die wordt gevormd door voorzieningen als sportvelden, het verpleeghuis "Pronswede", het christelijk college "Schaersvoorde" aan de Pronsweg, het "Graafschapcollege" aan de Emmastraat en de streekschouwburg "De Storm". Het voormalige zwembad aan de Haitsma Mulierweg is vervangen door nieuwbouw van een kinderdagverblijf. In het westen ligt ook de R.K. begraafplaats. In het zuidwesten van Winterswijk zijn ook diverse voorzieningen gelegen, zoals de Israëlitische begraafplaats en scholen aan de Wielewaalstraat en de Violstraat/Magnoliastraat. Aan de achterzijde van de Rozenstraat bevindt zich, op een terrein dat ingesloten wordt door woningen, een kinderdagverblijf.

3 Wijze van bestemmen

3.1 Opzet van het plan

3.1.1 *Inleiding*

Dit bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een plantoelichting. Verbeelding en regels vormen tezamen het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan. De wijze waarop dit juridisch bindende deel is vormgegeven, wordt de planmethodiek genoemd. In dit hoofdstuk wordt achtereenvolgens nader ingegaan op de opbouw van de verbeelding, de regels en de functie van de plantoelichting. Tevens volgt een toelichting op de diverse bestemmingen die in het plan zijn opgenomen.

3.1.2 *Planmethodiek*

verbeelding

Op de verbeelding hebben alle gronden binnen het plangebied een bestemming gekregen. Binnen een bestemming kunnen nadere aanduidingen zijn aangegeven. Deze aanduidingen hebben slechts juridische betekenis indien en voor zover deze daaraan in de regels wordt gegeven. Een aantal aanduidingen heeft juridisch gezien geen enkele betekenis en is uitsluitend op de verbeelding aangegeven ten behoeve van de leesbaarheid van die kaart (bijvoorbeeld kadastrale lijnen, topografische symbolen en huisnummers).

regels

De regels zijn ondergebracht in een viertal hoofdstukken:

- hoofdstuk 1 (inleidende regels), met daarin bepalingen die van belang zijn voor een juiste interpretatie en toepassing van de regels in de overige hoofdstukken (begripsbepalingen, meetbepalingen en een bepaling die een beperkte overschrijding van bouwgrenzen door ondergeschikte onderdelen van gebouwen toestaat);
- hoofdstuk 2 (bestemmingsregels), waarin per bestemming een bestemmingsomschrijving, bouwregels, specifieke gebruiksregels, afwijkingsbevoegdheden en eventueel bepalingen omtrent een aanlegvergunning worden gegeven;
- hoofdstuk 3 (algemene regels), waarin een anti-dubbeltelbepaling, algemene bouwregels, algemene gebruiksregels, algemene aanduidingsregels en algemene afwijkingsregels zijn opgenomen;
- hoofdstuk 4 (overgangs- en slotregels), waarin een aantal gebruikelijke slotbepalingen is te vinden, waaronder het overgangsrecht en de slotregel.

inleidende, algemene en slotregels

De inleidende regels, de algemene regels en de slotregels behoeven hier geen nadere toelichting. Voor zover een toelichting noodzakelijk is, volgt die in de hierna.

bestemmingsbepalingen

De bestemmingsbepalingen kennen allen eenzelfde opbouw. Deze opbouw bestaat uit achtereenvolgens, voor zover aanwezig, de volgende leden:

- bestemmingsomschrijving;
- bouwregels;
- nadere eisen;
- afwijken van de bouwregels;
- specifieke gebruiksregels;
- afwijken van de gebruiksregels;
- omgevingsvergunning ten behoeve van het uitvoeren van werken en werkzaamheden;
- wijzigingsbevoegdheid.

De omschrijving is de centrale bepaling van elke bestemming. In deze omschrijving worden limitatief de functies genoemd die binnen de bestemming zijn toegestaan. In een aantal gevallen geeft de omschrijving daarbij nog een nadere beperking in de vorm van een bestemmingscategorie of bijvoorbeeld een maximaal aantal of een maximale maatvoering.

plantoelichting

De plantoelichting behoort niet tot het juridisch bindende deel van het bestemmingsplan en heeft geen rechtskracht. Het belang ervan is vooral gelegen in de weergave die de toelichting vormt van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Deze zijn ook in belangrijke mate bepalend voor de wijze waarop het gemeentebestuur omgaat met ruimtelijke initiatieven en ontwikkelingen in het plangebied. Daarnaast is de toelichting van belang voor een juiste interpretatie en toepassing van de verbeelding en regels.

3.2 Dit bestemmingsplan

Dit bestemmingsplan bestaat uit een verbeelding, regels en een toelichting. De verbeelding en de regels vormen tezamen het juridisch bindende gedeelte van het bestemmingsplan. Beide planonderdelen dienen in onderlinge samenhang te worden gezien en toegepast. Op de verbeelding zijn de bestemmingen aangewezen. Aan deze bestemmingen zijn bouwregels en regels betreffende het gebruik gekoppeld. De toelichting heeft geen rechtskracht, maar vormt niettemin een belangrijk onderdeel van het plan. De toelichting van dit bestemmingsplan geeft een weergave van de beweegredenen, de onderzoeksresultaten en de beleidsuitgangspunten die aan het bestemmingsplan ten grondslag liggen. Tot slot is de toelichting van wezenlijk belang voor een juiste interpretatie en toepassing van het bestemmingsplan.

3.2.1 Bestemmingen

De regels in dit bestemmingsplan zijn opgezet aan de hand van hetgeen hiervoor is beschreven.

Dit bestemmingsplan kent de bestemmingen Agrarisch - Cultuurlandschap, Bedrijf, Bedrijventerrein, Bos, Centrum, Detailhandel, Groen, Horeca, Kantoor, Maatschappelijk, Sport, Verkeer, Verkeer - Spoor, Verkeer - Verblijfsgebied, Water,

Wonen, Wonen - Bijzondere woonvormen, Wonen - Woonwagenstandplaats, Leiding - Gas, Waarde - Archeologie, Waarde - Archeologische verwachting 1 t/m 4, Waarde - beschermd dorpsgezicht, Waarde - Cultuurhistorie en Waterstaat - Waterlopen.

Agrarisch - Cultuurlandschap

Enkele percelen binnen het plangebied worden agrarisch gebruikt en zijn als zodanig bestemd. De gronden mogen worden gebruikt voor de uitoefening van een grondgebonden agrarisch bedrijf. In artikel 1 is een omschrijving van dit begrip opgenomen. Er zijn geen agrarische bouwpercelen aanwezig, gebouwen mogen dan ook niet worden gebouwd.

Bedrijf en Bedrijventerrein

Deze bestemmingen zijn toegekend aan de bedrijven respectievelijk de bedrijventerreinen binnen het plangebied. De gronden zijn bestemd voor bedrijven in de categorieën 1 en 2 van de Staat van Bedrijfsactiviteiten (bijlage bij de regels), Bestaande bedrijven die niet passen binnen deze categorieën zijn specifiek aangeduid en daardoor positief bestemd. De bestaande en toegestane bedrijfswoningen zijn ook aangeduid. Er is een bevoegdheid opgenomen om onder voorwaarden af te wijken van de regeling en andere bedrijven toe te staan.

Gebouwen moeten worden opgericht binnen de aangegeven bouwvlakken. De maximale bouwhoogte bedraagt 10 m.

Bos en Groen

De bestemmingen Bos en Groen zijn toegekend aan de bosgebieden, plantsoenen, parken en groenstroken binnen het plangebied. In de bestemmingsomschrijvingen is aangegeven welk gebruik is toegestaan. In de bouwregels is bepaald dat gebouwen niet zijn toegestaan. Wel is in, net als in de bestemming Agrarisch, een bevoegdheid opgenomen om van die regeling af te wijken en, onder voorwaarden, garages en bergringen mogelijk te maken die horen bij woningen op naastgelegen percelen.

Centrum

De bestemming Centrum is een mengbestemming. Op de percelen die als zodanig zijn bestemd zijn diverse functies toegestaan: detailhandel, wonen, horeca, medische instellingen, zakelijke en maatschappelijke dienstverlening. Wel zijn enkele beperkingen opgenomen, zo is op sommige percelen detailhandel uitgesloten. Ook horeca in de vorm van bar-dancings, nachtclubs, coffeeshops en discotheken is niet toegestaan. Voor horeca geldt overigens dat deze uitsluitend zijn toegelaten waar deze nu reeds aanwezig is.

Voor gebouwen geldt dat deze moeten worden gebouwd binnen het bouwvlak. De toegestane goot- en bouwhoogtes zijn geregeld in de bouwregels, tenzij ze staan aangeduid op de verbeelding.

Detailhandel, Horeca en Kantoor

Deze bestemmingen zijn toegekend aan de percelen die als zodanig worden gebruikt. De gebruikte begrippen zijn nader omschreven in artikel 1. Eventueel aanwezige bedrijfswoningen zijn aangeduid op de verbeelding.

Gebouwen moeten worden gebouwd binnen de bouwvlakken. De toegestane goot- en bouwhoogtes zijn geregeld in de bouwregels.

Maatschappelijk

De bestemming Maatschappelijk is een verzamelbestemming voor alle culturele, educatieve, medische, sociale en levensbeschouwelijke voorzieningen en voorzieningen ten behoeve van openbare dienstverlening. Deze vormen van gebruik zijn allemaal toegestaan. Wel zijn diverse specifieke aanduidingen opgenomen als een bestaande functie een dusdanig afwijkend ruimtelijke uitstraling heeft dat het overal toestaan niet wenselijk zou zijn. Een voorbeeld hiervan is de brandweerkazerne.

Voor gebouwen geldt dat deze moeten worden gebouwd binnen het bouwvlak. Voor de begraafplaatsen is een uitzondering van toepassing en zijn kleine gebouwtjes buiten het bouwvlak toegestaan. De toegestane hoogtes zijn geregeld in de bouwregels, tenzij ze staan aangeduid op de verbeelding.

Sport

De aanwezige sportvelden en -gebouwen zijn bestemd als Sport. Voor gebouwen geldt dat deze moeten worden gebouwd binnen het bouwvlak. Een uitzondering hierop wordt gemaakt voor kleine gebouwtjes zoals fietsenstallingen en bergingen. De toegestane hoogtes zijn aangegeven op de verbeelding.

Verkeer, Verkeer - Spoor en Verkeer - Verblijfsgebied

De wegen en spoorwegen zijn voorzien van deze drie bestemmingen. Het onderscheid tussen Verkeer en Verkeer - Verblijfsgebied is gelegen in de aard van de weg: bestemd voor doorgaande verkeer respectievelijk verblijf en bestemmingsverkeer.

Water

De bestemming Water is gegeven aan alle watergangen en waterpartijen in het plangebied.

Wonen

Alle woningen zijn bestemd als Wonen. Er is gebruik gemaakt van diverse aanduidingen voor woningcategorieën: aaneengebouwd, gestapeld, twee-aan-een en vrijstaand. Daarnaast zijn praktijk- en kantoorruimten voor de uitoefening van een aan huis verbonden beroep in alle woningen toegestaan.

In de bouwregels is uitgebreid omschreven aan welke maatvoeringseisen de bouwwerken moeten voldoen. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen hoofdgebouwen, bijgebouwen, overkappingen en bouwwerken, geen gebouwen zijnde. In artikel 1 zijn de meeste begrippen nader omschreven. De maximale goot- en bouwhoogte zijn aangegeven op de verbeelding.

Via een afwijkingsbevoegdheid kan, onder voorwaarden, een aan huis verbonden bedrijf worden toegestaan.

Wonen - Bijzonder woonvormen

Deze bestemming is toegekend aan de in het plangebied aanwezige bejaarden- en verzorgingshuizen. Vanwege de bijzondere gebruiksvorm en verschijningsvorm is hiervoor gebruik gemaakt van een specifieke bestemming. Zorgwoningen zijn toegestaan, maar ook gemeenschappelijke voorzieningen. De gebouwen moeten worden gesitueerd binnen het bouwvlak. De toegestane hoogtes staan op de verbeelding.

Wonen - Woonwagenstandplaats

Enkele aanwezige woonwagenstandplaatsen zijn als zodanig bestemd. Ook hierbij is gekozen voor een specifieke bestemming vanwege de bijzondere gebruiksvorm en verschijningsvorm. Maximaal het bestaande aantal woonwagens is toegestaan. In de bouwregels zijn diverse maatvoeringseisen opgenomen.

Leiding - Gas

In het plangebied zijn ondergrondse gastransportleidingen aanwezig. In het bestemmingsplan is voorzien in een beschermingsregeling. In een strook aan weerszijden van de leiding mag niet zomaar worden gebouwd en mogen niet zomaar werken en werkzaamheden worden uitgevoerd. Er dient eerst een toets te worden uitgevoerd of ter plaatse een aanvaardbaar woon- en leefklimaat kan worden gerealiseerd en/of geen afbreuk wordt gedaan aan de mogelijkheid van een adequaat beheer of de veiligheid van de ondergrondse leidingen.

Waarde - Archeologie

In het bestemmingsplan zijn de gebieden met bekende archeologische waarde bestemd als 'Waarde - Archeologie'. De gebieden worden beschermd door middel van een verplichting tot het overleggen van een archeologisch onderzoek bij de aanvraag van omgevingsvergunningen voor het bouwen en andere omgevingsvergunningen waarbij sprake is van bodemverstoringen. Door middel van deze regeling wordt voorkomen dat zondermeer bekende waarden door bepaalde activiteiten verloren gaan.

Waarde - Archeologische verwachting

De gebieden met een hoge, middelmatige en lage archeologische verwachtingswaarde zijn bestemd als 'Waarde - Archeologische verwachting 2 tot en met 4' (zeer hoge verwachtingen komen niet voor, vandaar geen nummer 1). Deze gebieden worden eveneens beschermd door middel van een verplichting tot het overleggen van een archeologisch onderzoek bij de aanvraag van omgevingsvergunningen voor het bouwen en andere omgevingsvergunningen waarbij sprake is van bodemverstoringen. Het oppervlaktecriterium, waarboven archeologisch onderzoek noodzakelijk is, verschilt per gebied. Het volgende geldt in de bestemming:

- Waarde - Archeologische verwachting 2 (gebieden met een hoge verwachtingswaarde en conserverend dek van meer dan 50 cm: onderzoeksplicht vanaf 100 m² bij omgevingsvergunning voor het bouwen en bij een aanlegactiviteit waarvoor een omgevingsvergunning noodzakelijk is als de bodemverstoring groter is dan 100 m² en dieper reikt dan 0,40 m minus het bestaande maaiveld;
- Waarde - Archeologische verwachting 3 (gebieden met een hoge en middelmatige verwachtingswaarde): onderzoeksplicht vanaf 100 m² bij omgevingsvergunning voor het bouwen en bij een aanlegactiviteit waarvoor een omgevingsvergunning noodzakelijk is als de bodemverstoring groter is dan 100 m² en dieper reikt dan 0,30 m minus het bestaande maaiveld;
- Waarde - Archeologische verwachting 4 (gebieden met een lage verwachtingswaarde): onderzoeksplicht vanaf 2.500 m² bij omgevingsvergunning voor het bouwen en bij een aanlegactiviteit waarvoor een omgevingsvergunning noodzakelijk is als de bodemverstoring groter is dan 2.500 m² en dieper reikt dan 0,30 m minus het bestaande maaiveld.

Waarde - Beschermd dorpsgezicht

In het plangebied komt een gebied voor dat is aangewezen als Beschermd dorpsgezicht. Op basis van de gemeentelijke erfgoedverordening (vastgesteld d.d. 25 november 2010) bestaat de verplichting deze aanwijzing te vertalen in het bestemmingsplan. Deze bestemming voorziet daarin. Door middel van een stelsel van bouwregels en vergunningplichten worden de ruimtelijke karakteristieke en cultuurhistorische waarden beschermd.

Waarde - Cultuurhistorie

Deze dubbelbestemming is gelegd op objecten die niet de officiële status hebben als beschermd monument, maar wel het beschermen waard zijn. De gronden ter plaatse zijn mede bestemd voor het behoud en herstel van de cultuurhistorische waarden. De betreffende objecten zijn in een bijlage bij de regels nader bepaald en omschreven. De bescherming bestaat uit strikte bouwregels en een sloopvergunningplicht.

Waterstaat - Waterlopen

Langs alle watergangen is een strook grond bestemd als Waterstaat - Waterlopen. In deze dubbelbestemming is de bescherming van het beheer van de watergang geregeld. De betreffende strook grond moet vrij blijven van grote bouwwerken waardoor het beheer zou kunnen worden belemmerd. Deze regeling moet worden gezien als een vertaling van de Keur van het Waterschap. Die Keur blijft overigens van toepassing.

3.2.2 Gebiedsaanduidingen

Milieuzone - geurzone

Deze zone is aangegeven rondom agrarische bedrijven. In de regeling is de bescherming van het woon- en leefmilieu gewaarborgd door nieuwe voor bewoning bestemde gebouwen niet zomaar toe te laten.

Vrijwaringszone - molenbiotop

Deze zone is aangegeven rondom molens. In de regeling is de bescherming van de functie van de molen als werktuig en zijn waarde als landschapsbepalend element gewaarborgd.

4 Haalbaarheid van het bestemmingsplan

4.1 Beleid

4.1.1 *Provinciaal beleid*

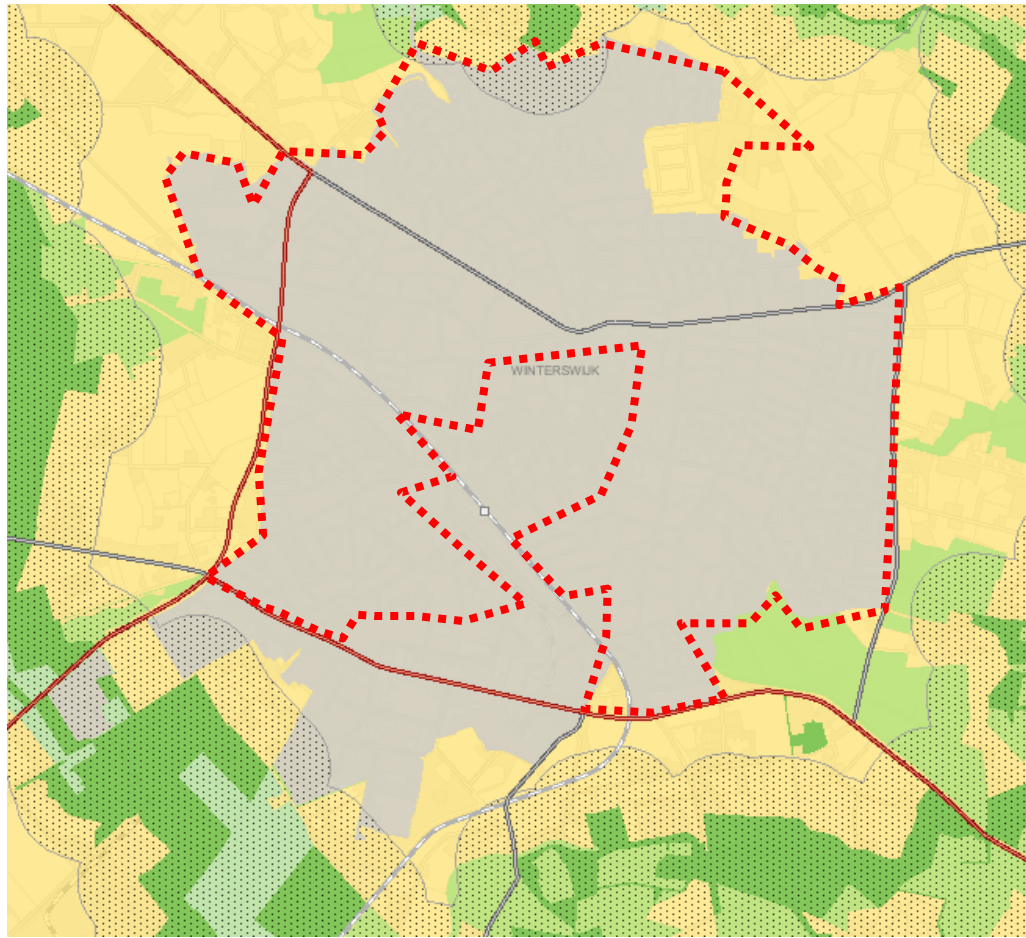
Streekplan Gelderland 2005 (structuurvisie)

Het ruimtelijke beleid van de provincie Gelderland tot 2015 is vastgelegd in het Streekplan Gelderland 2005. Met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening per 1 juli 2008 heeft het streekplan Gelderland 2005 de status van structuurvisie gekregen. Dat betekent dat de inhoud van het streekplan voor de provincie de basis blijft voor haar eigen optreden in de ruimtelijke ordening.

Daarbij heeft de provincie een tweeledige provinciale hoofdstructuur waarbij Gelderland enerzijds 'hoog dynamische' functies met een intensieve vorm van ruimtegebruik kent, zoals stedelijke functies en intensieve vormen van recreatie/leisure. Anderzijds kent de provincie 'laag dynamische' functies. Deze gebieden zijn kwetsbaar voor intensieve vormen van ruimte gebruik, zoals de ecologische hoofdstructuur (EHS), waardevolle open gebieden en ruimte voor water moet worden gecreëerd. Het provinciaal planologisch beleid is er op gericht deze gebieden te vrijwaren van intensieve gebruiksvormen en wordt ook het groenblauwe raamwerk genoemd.

De gebieden die niet binnen deze provinciale hoofdstructuur vallen, maken onderdeel uit van het multifunctioneel gebied. Het multifunctioneel gebied beslaat het grootste deel van de provincie. Dit gebied omvat de steden, dorpen, buurtschappen buiten de provinciaal ruimtelijke hoofdstructuur, waardevolle landschappen en het multifunctioneel platteland. In het provinciaal planologisch beleid wordt op deze gebieden geen expliciete provinciale sturing gericht.

Het plangebied, behoort op basis van het streekplan tot het multifunctioneel gebied en wel hoofdzakelijk tot bebouwd gebied 2000 (grijze kleur in de afbeelding). De delen van het plangebied die niet tot de bebouwde kom horen, bevinden zich in het 'Waardevol landschap Winterswijk' (gele kleur in de afbeelding). Het 'Waardevol landschap' maakt deel uit van het multifunctioneel gebied van de provincie. Tot slot is het noordelijk deel van het plangebied voor een gedeelte aangewezen als extensiveringsgebied intensieve veehouderij (grijze stippen in de afbeelding).

Uitsnede beleidskaart ruimtelijke structuur

bron: provincie Gelderland, 2011

Vitaliteit van de multifunctionele gebieden wordt bevorderd door planologische beleidsvrijheid voor samenwerkende gemeenten, onder andere gericht op vitale steden en dorpen. Elke regio heeft namelijk buiten een stedelijk netwerk of een regionaal centrum vele verspreid liggende steden, dorpen en buurtschappen die tezamen het voorzieningsniveau bepalen. In en bij deze bebouwde gebieden moet de regionale behoefte aan 'dorps' wonen geacommodeerd kunnen worden, waarbij wordt gestimuleerd dat met dit ruimtelijke programma tegelijkertijd wordt geïnvesteerd in de ontwikkeling van de groene en recreatieve omgevingskwaliteit. Tevens moeten samenwerkende gemeenten zich richten op nieuwe economische dragers, waardoor werkgelegenheid buiten de landbouw wordt geboden. Deze nieuwe economische dragers kunnen vooral worden geacommodeerd in en bij bestaande kernen en in vrijgekomen agrarische bebouwing.

In streekplan wordt voor stedelijke ontwikkeling onderscheid gemaakt tussen 'bestaand bebouwd gebied' en 'stedelijke uitbreiding'. Het accent van de provinciale beleidsambities ligt op de vernieuwing en het beheer en onderhoud van bestaand bebouwd gebied. Hiervoor zijn nodig:

- een verhoging van de kwaliteit van de leefomgeving en openbare ruimte door fysieke aanpassingen;
- het oplossen en voorkomen van milieuproblemen en -knelpunten door een duurzame planontwikkeling;

- door kwalitatief woonbeleid bevorderen dat woonmilieus en de kwaliteit van de woningen aansluiten op de vraag van de inwoners van Gelderland;
- intensivering van het stedelijk grondgebruik, maar wel met behoud van karakteristieke elementen en zorgvuldig omgaan met open ruimten daarbinnen;
- optimalisering van het gebruik van het bestaand bebouwd gebied: meer gebruik van de verticale dimensie (hoogte, diepte) en van de tijdsdimensie (meervoudig gebruik van dezelfde gebouwde ruimte).

Voor het waardevolle landschap 'Winterswijk', worden de volgende kernkwaliteiten toe worden gedicht:

- kleinschalig, organisch gegroeid halfopen landschap met afwisseling van bosjes, houtwallen, landbouwgrond, lanen, beken, boerderijen. Hierbij is de oostelijke helft wat kleinschaliger dan de westelijke helft;
- rijk aan microreliëf en een duidelijke terraswand aan de westzijden;
- meanderende beken in smalle dalen als doorgaande structuren, met natuurlijke begroeiing in een halfopen landschap;
- fraaie open essen en bijzondere broekgebieden;
- historisch nederzettingenpatroon, vervlochten in het landschap.

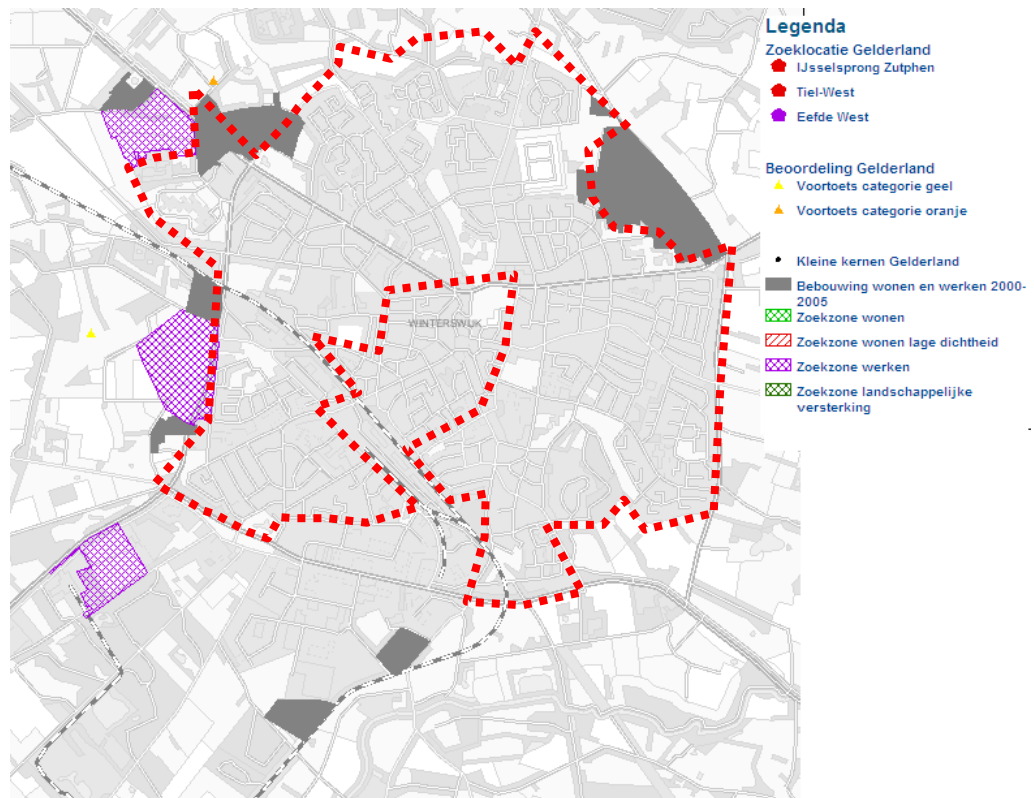
Daarnaast is het noordelijk deel van het plangebied aangewezen als extensiveringsgebied intensieve veehouderij. Nieuwvestiging en omschakeling van volledig grondgebonden bedrijven naar intensieve veehouderij is in dit gebied onmogelijk. Eveneens is de mogelijkheid tot uitbreiding van bebouwing ten behoeve van intensieve veehouderij beperkt tot de bestaande grenzen van de agrarische bouwblokken.

Streekplanuitwerking zoekzones voor stedelijke functies en landschappelijke versterking

Op 12 december 2006 hebben Gedeputeerde Staten (GS) van Gelderland de Streekplanuitwerking 'zoekzones voor stedelijke functies en landschappelijke versterking' vastgesteld. Zoekzones geven de gebieden aan die worden gereserveerd voor stedelijke functies: wonen (huizen), werken (bedrijventerreinen) en voorzieningen (scholen, kerken, sportvelden e.d.). Daarnaast bevat de streekplanuitwerking zoekzones voor 'landschappelijke versterking'. Dat zijn gebieden waar het landschap moet worden versterkt en waar slechts incidenteel en op beperkte schaal woningen mogen worden gebouwd. Ten slotte geeft deze streekplanuitwerking het bestaand bebouwd gebied 2000-2005 aan. Deze gebieden omvatten bestaande bebouwing, aansluitend aan het VROM-bestand, maar niet in dat bestand opgenomen. Daarnaast omvat dit bestand enkele reeds goedgekeurde bestemmingsplannen welke al in productie zijn of kunnen worden genomen (de zogenoemde harde capaciteit).

Op basis van de streekplanuitwerking, blijkt dat er voor Winterswijk drie zoekzones werken zijn opgenomen en wel aan de noordwest, west en zuidwestzijde van de kern. Deze gebieden zijn buiten het plangebied gelegen. Dit bestemmingsplan maakt geen nieuwe werklocaties mogelijk.

Zoekzones Winterswijk

bron: provincie Gelderland, 2011

Kwalitatief woonprogramma 2010-2019 (KWP3)

Gedeputeerde Staten van Gelderland heeft op 12 januari 2010 het nieuwe Kwalitatief Woonprogramma 2010-2019 (KWP3) vastgesteld. De provincie, de woningcorporaties, de gemeenten en de regio's in Gelderland hebben met elkaar afspraken gemaakt over de woningbouw en bestaande woningvoorraad voor de komende tien jaar. De partijen willen ervoor zorgen dat het woningaanbod in iedere regio van Gelderland ook in de toekomst goed aansluit bij de behoefte van de inwoners. In het programma zijn de afspraken vastgelegd. Deze afspraken zijn tot stand gekomen door een goede en intensieve samenwerking met de regio's, de gemeenten en de woningcorporaties.

Om het woningaanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de vraag is in het KWP3 rekening gehouden met de ontwikkelingen in de bevolkingsopbouw en in de woningmarkt. In de praktijk betekent dit dat op regionaal niveau meer huurwoningen en meer betaalbare woningen in het woningbouwprogramma moeten worden opgenomen, bij voorkeur op binnenstedelijke locaties. Bouwen op grote nieuwbouwlocaties buiten een stad of dorp (zoals Vinexlocaties) is steeds minder nodig. In het Kwalitatief Woonprogramma gaat het nadrukkelijk niet alleen om de aantallen te bouwen woningen. Er is bij de inwoners een grote behoefte aan huurwoningen en woningen in het betaalbare segment. Daarom zijn ook afspraken gemaakt over de aantallen betaalbare woningen (sociale huur tot € 647,53 en koop tot € 170.000). Er wordt bovendien rekening gehouden met een steeds groter wordende groep ouderen die het liefst zelfstandig wil blijven wonen. Verder zijn afspraken gemaakt over de verhouding koop-huur.

In de Achterhoek is geen regiobestuur dat zich bezighoudt op het gebied van woningbouw. Deze regionale coördinatietaak heeft gemeente Bronckhorst op zich genomen. Regio Achterhoek bestaat uit de gemeenten Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost-Gelre, Oude-IJsselstreek en Winterswijk. Daarnaast worden de ontwikkelingstrajecten ook afgesproken met de in de regio werkzame woningcorporaties De Woonplaats, ProWonen, Sité Woondiensten, Woningstichting Dinxperlo en Wonion. Deze woningcorporaties werken samen in het Achterhoekse Woningcorporatie Overleg (ACO).

De provincie, de gemeenten en de woningcorporaties hebben een behoefte geconstateerd in de periode 2010 - 2019 voor de regio Achterhoek van 5.900 woningen netto (nieuwbouw +/- sloop). Daarbij heeft de realisatie van betaalbare woningen aandacht en acht de regio het ook van belang dat er wordt ingezet op de realisatie van nultrandenwoningen.

Met een woningbouwprogramma van de gezamenlijke gemeenten van 15.000 nieuwbouwwoningen voor de hele regio voor de periode 2010-2019 is er sprake van een forse overprogrammering aan nieuwbouw. De gezamenlijke gemeenten en woningcorporaties zien hier een taak deze opgave om te buigen naar een scenario dat beter past bij de behoefte. Beiden hebben aangegeven dat een regionale verdeling hierbij niet ontbreken mag. De basis voor deze regionale verdeling zal de aangetoonde behoefte (het referentiekader) zijn waarbij ruimte wordt gelaten voor lokaal beleid. Bij het jaarlijks monitoren en de processen rond de voortgang van de woningbouw wordt vervolgens de kwaliteit en kwantiteit continu geëvalueerd. Dit kan aanleiding zijn voor aanvullende nieuwe afspraken of wijzigingen in bestaande afspraken. De regio Achterhoek heeft in oktober 2010 een regionale woonvisie opgesteld. Deze wordt in paragraaf 4.1.2 behandeld.

Provinciale Verordening

Met het inwerking treden van de nieuwe Wro is een nieuw stelsel van verantwoordelijkheidsverdeling tussen Rijk, provincies en gemeenten ontstaan. Belangrijke uitgangspunten van de Wro zijn het duidelijke onderscheid tussen beleid, normstelling en uitvoering en het beginsel dat normstelling plaatsvindt door het meest geschikte overheidsorgaan. Normstelling op een hoger niveau vindt plaats indien een beleidsonderdeel niet op doelmatige of doeltreffende wijze door een lager overheidsorgaan kan worden behartigd, gezien de aard van de betrokken taak of de schaal waarop een aangelegenheid moet worden geregeld. Voor het provinciaal niveau heeft de invoering van de nieuwe wet onder andere voornoemde statuswijziging van het streekplan naar een provinciale structuurvisie tot gevolg. Daarnaast kunnen, indien provinciale belangen dat met het oog op een goede ruimtelijke ordening noodzakelijk maken, bij of krachtens Provinciale Verordening regels worden gesteld omtrent de inhoud en toelichting van bestemmingsplannen.

Op 22 januari 2011 is de Ruimtelijke Verordening Gelderland officieel in werking getreden. Met de ruimtelijke verordening stelt de provincie regels voor onderwerpen die van provinciaal belang zijn, zoals verstedelijking, natuur, nationale landschappen, water en glastuinbouw. De verordening betekent geen verandering in het ruimtelijk beleid van de provincie, maar is de 'juridische vertaling' van de eerder vastgestelde Structuurvisie, de opvolger van het Streekplan. Op 27 juni 2012 is de eerste herziening van

de Ruimtelijke Verordening Gelderland vastgesteld door Gedeputeerde Staten en op 5 juli 2012 is deze Verordening in werking getreden.

De verordening richt zich net zo breed als het streekplan op de fysieke leefomgeving in de provincie. Bij de afzonderlijke voorschriften uit de verordening is in de artikelsgewijze toelichting een korte duiding en verantwoording van het provinciaal belang opgenomen. De verordening bevat instructies ten aanzien van de inhoud van gemeentelijke bestemmingsplannen en de toelichting daarbij. Deze instructies zijn gericht aan het gemeentebestuur en vormen een beleidsneutrale vertaling van reeds vastgesteld ruimtelijk beleid. Dit betekent dat de verordening geen beleidswijzigingen bevat die van invloed kunnen zijn op dit bestemmingsplan.

Conclusie

Het streekplan en de streekplanuitwerkingen zijn niet of nauwelijks direct van invloed op het bestemmingsplan 'Kom Winterswijk 2011', aangezien dit bestemmingsplan hoofdzakelijk voorziet in het beheer van de bestaande ruimtelijke situatie en de bestaande ruimtelijke structuur. Nieuwe ontwikkelingen worden niet mogelijk gemaakt. Het bestemmingsplan voldoet voorts aan de inhoudelijke eisen die worden gesteld in de handreiking "Van streekplan naar bestemmingsplan" van de provincie Gelderland. De zoekzones werken liggen buiten de plangrenzen van dit bestemmingsplan. Bovendien zijn in dit plan geen nieuwe ontwikkelingen opgenomen.

4.1.2 Regionaal beleid

Regionale woonvisie Achterhoek 2010-2020

De gemeenteraad van Winterswijk heeft op 25 januari 2011 besloten de 'regionale Woonvisie Achterhoek 2010-2020' vast te stellen. Dit hebben ook de gemeenteraden van Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oude-IJsselstreek en Oost-Gelre gedaan.

Deze regionale woonvisie voor de Achterhoek is ontstaan vanuit een gedeeld urgentiegevoel en gezamenlijk belang van de zeven gemeenten, de zes corporaties en de provincie Gelderland. De gemeenten hebben eerder ingestemd met het kwalitatief woonprogramma 3 van de provincie Gelderland. Aanstaande krimp, vergrijzing en de economische crisis noodzaken de regio tot het bundelen van krachten en het nemen van verantwoordelijkheid voor de toekomst van de woningmarkt in de Achterhoek.

De huidige nieuwbouwplannen overschrijden de voorspelde behoefte fors. De regio Achterhoek heeft, zoals reeds in het KWP 3 is geconstateerd, voor circa 15.000 nieuwbouwwoningen, terwijl de behoefte rond de 5.900 extra woningen ligt. De plannen worden daarom naar beneden bijgesteld, waarbij het behoud van kwaliteit voorop staat.

Het aantal geplande nieuwbouwwoningen zal de toekomstige vraag overstijgen. De eerste en belangrijkste actie die gevraagd wordt, is het aanbod van nieuwbouwwoningen aan laten sluiten op de marktvrage, zowel kwantitatief als kwalitatief. Dit betekent dat de plancapaciteit fors naar beneden wordt bijgesteld. Feit is echter dat de realisatie van een groot deel van de geplande woningen al in een dermate gevorderd stadium is, dat deze niet kunnen worden teruggedraaid. De regio heeft daarbij het uitgangspunt gehanteerd dat ten aanzien van de nog te realiseren woningen, de beste

kwaliteit behouden blijft en andere woning uit de planvorming onttrokken moeten worden.

Met het vaststellen van de regionale woonvisie is besloten te sturen naar maximaal 685 woningtoevoegingen in de gemeente Winterswijk, voor de periode tot 2020.

Conclusie

Gezien het conserverende karakter van het bestemmingsplan 'Kom Winterswijk 2011' is geen ruimte voor nieuwe ontwikkelingen, die volgen uit het regionaal beleid, gereserveerd.

4.1.3 Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020 - Winterswijk geeft ruimte

De structuurvisie Kom Winterswijk 2010 - 2020 is op 24 februari 2011 door de gemeenteraad vastgesteld. In tegenstelling tot een bestemmingsplan kent een structuurvisie geen bestemmingen toe aan gronden en bepaalt het geen rechtstreekse bouw mogelijkheden. Voor de inwoners van de gemeente Winterswijk heeft de structuurvisie dan ook geen direct juridisch bindende werking. De structuurvisie is echter wel van bestuurlijk belang en leidend voor ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen, waar de structuurvisie als toetsend kader dient. De door de gemeenteraad vastgestelde structuurvisie, legt de gemeentelijke visie op de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling van het eigen grondgebied vast. Het bestemmingsplan zal hierbinnen moeten passen.

Deze Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020 formuleert drie hoofdpogaven die zich richten op het verbeteren van de drie kernkwaliteiten van de gemeente, te weten:

- realiseren van een betere woonomgeving in Winterswijk;
- zorgen voor een aantrekkelijk en concurrerend hart met voorzieningen;
- het verbinden van de kwaliteiten van de kern en haar buitengebied.

Een belangrijke vraag daarbij is voor wie de gemeente deze ambitie heeft. Met haar unieke kwaliteiten wil de gemeente in eerste instantie een aantrekkelijke woongemeente zijn waarmee ze in staat is de huidige bevolking vast te houden en daarmee ook nieuwe doelgroepen kan aantrekken. Zo wil de gemeente de bevolking op peil houden, zodat Winterswijk op lange termijn een complete gemeente met een stabiele bevolking zal zijn. De gemeente wil bewoners dus behouden door ze te binden aan haar kwaliteiten, maar daarvoor zal ze in de eerste plaats moeten inzetten op een betere directe woonomgeving van de mensen. Dat vormt dan ook de eerste hoofdpogave van deze structuurvisie: "Realiseren van een betere woonomgeving in Winterswijk".

In deze woonomgeving zijn de kwaliteit van de woningen en de samenhang tussen het wonen en andere kwaliteiten, zoals het groen, de voorzieningen en de recreatieve kwaliteiten, essentieel.

Er zijn, zoals gezegd veel aspecten van belang voor een goede woon- en leefomgeving. Deze hoofdpogave staat dus niet op zichzelf. Zo is voor het in stand houden van een goed pakket aan voorzieningen en een aantrekkelijk buitengebied een brede (economische) basis nodig. Zonder (winkelende) bezoekers, recreanten en toeristen kan Winterswijk haar unieke positie in de regio niet vasthouden. De structuurvisie richt zich daarom op al deze doelgroepen. Zij zijn allen nodig voor het draagvlak voor een levensvatbare kern en helpen daarmee bij het creëren van een hogere woonkwaliteit

van de bewoners. Ook wonen en werken zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Het vasthouden en creëren van (nieuwe) werkgelegenheid is essentieel voor een goede woonkwaliteit. Werkgelegenheid wordt daarom in deze structuurvisie afgestemd op de behoefte van die inwoners.

De tweede hoofdpoging richt zich op het verbeteren van het centrum van Winterswijk: “zorgen voor een aantrekkelijk en concurrerend hart met voorzieningen”. In de eerste plaats heeft dit centrum voor de bewoners als kwaliteit, dat het een bovenlokaal aanbod van voorzieningen biedt. Daarnaast is het een belangrijke werkgever en economische motor van Winterswijk en een sociaal cultureel hart vol levendigheid. Door deze kwaliteiten, en daarmee ook de afzonderlijke doelgroepen, te verbinden ontstaat een meer compleet en in zijn geheel ‘concurrerend hart’.

De derde hoofdpoging is “het verbinden van de kwaliteiten van de kern en haar buitengebied”. Dit is een integrerende opgave, die ervoor moet zorgen dat bewoners de unieke combinatie van kwaliteiten ook echt kunnen beleven en dat voor bezoekers, recreanten en toeristen alle kwaliteiten zichtbaar en toegankelijk zijn.

Voor een goede woonomgeving zijn veel kwaliteiten van belang. Om deze kwaliteiten te versterken en te profileren is ruimte nodig. Het creëren van ruimte vormt dan ook het centrale thema van deze structuurvisie: Winterswijk geeft ruimte. Ruimte voor ontwikkeling, ruimte voor behoud.

Woonvisie Gemeente Winterswijk 2008-2020

In de woonvisie van de gemeente Winterswijk (november 2008) wordt een omslag gemaakt van een beleid met een sterk kwantitatief karakter naar een beleid dat meer gericht is op de kwalitatieve aspecten.

Winterswijk heeft een aantal doelgroepen van woonbeleid geformuleerd: starters, jonge gezinnen en ouderen. Voor iedere doelgroep wil Winterswijk een passend woningaanbod realiseren. Nadrukkelijk wordt in dit verband gekeken naar de bestaande woningvoorraad en wijkopbouw. Om Winterswijk in de breedte, dus over de wijkgrenzen heen, aantrekkelijk te houden krijgt het wonen een prominente plaats in de inmiddels gestarte geïntegreerde wijkaanpak.

Daarbij beseft de gemeente ook dat de kwantiteit van de woningbouwplannen naar beneden moet worden bijgesteld. Op basis van de uitgevoerde Primos prognose 2007 wordt tot en met 2020 een netto bouwopgave van ruim 900 woningen verwacht. Op basis van de in 2008 op stapel staande plannen staat in de periode tot 2020 echter netto (nieuwbouw +/- sloop) 1764 op het programma. Hiervan heeft circa 28% betrekking op woningen in het huursegment en circa 72% op de koopsector.

De hierboven aangegeven aantallen woningen, de verdeling in huur en koop en met name de verdeling in goedkoop, middelduur (betaalbaar) en duur impliceert dat de toekomstige bouwplannen afgestemd moeten worden op de ontwikkeling van de vraag. Uiteraard gaat het dan om plannen die in de toekomst liggen en waar bijstelling nog mogelijk is.

De gemeente Winterswijk heeft daarbij een aantal doelgroepen benoemd die de komende jaren extra aandacht verdienen, starters, jonge gezinnen en ouderen. In kwantitatieve zin kiest zij daarbij voor de volgende uitgangspunten:

- starters. De gemeente Winterswijk zet niet primair in op het bouwen van nieuwe woningen voor starters. Het aantrekkelijk maken en houden van een aantal wijken

- inclusief de daar aanwezige bestaande woningvoorraad is een adequaat instrument voor deze doelgroep;
- jonge gezinnen. Binnen de bestaande plannen tot 2020 zou 50% gerealiseerd worden in de categorie duur (> € 250.000,-). Samen met de (lokale) bouwbedrijven en ontwikkelaars wil de gemeente vaststellen of hiermee recht gedaan wordt aan de wooncarrière van de groep jonge gezinnen. De uitkomst daarvan kan zijn dat meer gebouwd moet worden in de overige prijsklassen;
  - ouderen. Op basis van de woonwensen ontstaat de komende jaren een tekort aan appartementen met lift van ruim 400 appartementen. Hoewel er landelijk gezien een grote groep kapitaalkrachtige ouderen bestaat of zal ontstaan is het een gegeven dat de bestedingsruimte van de huidige ouderen in Winterswijk lager is dan het gemiddelde voor Winterswijk. Dit impliceert dat een groot gedeelte van deze groep ouderen voor het realiseren van hun woonwensen aangewezen is op goedkope (huur)appartementen met lift. Voor het aantrekken van de kapitaalkrachtige ouderen lijkt het huidige appartementenaanbod samen met de voorgenomen bouw voorsnog toereikend. Het realiseren van de goedkope appartementen met lift zal door gemeente worden gevolgd en dit zal ook onderdeel uitmaken van de prestatieafspraken met de woningcorporatie. Daarnaast worden er de komende vijf jaar circa 140 zorgwoningen voor gerealiseerd, in overleg met de zorgaanbieders.

Verkeerstructuurplan 2010 Winterswijk - Voortvarend verder

Het Verkeersstructuurplan 2010 is een actualisatie van het Verkeersstructuurplan 2005. De ondertitel 'Voortvarend verder' doelt op het doorgaan op de huidige lijn. Het gaat in de huidige situatie al goed met het verkeer in Winterswijk. Er vinden minder ongevallen plaats, op diverse plaatsen worden maatregelen genomen om het verkeer te verbeteren en er is duidelijk beleid aanwezig. Dit plan bouwt verder op het bestaande beleid en is afgestemd op de Structuurvisie 2010, dat grotendeels gelijktijdig met dit document is opgesteld. Aan de hand van het beleidskader, de huidige situatie en de ruimtelijke ontwikkelingen is de gewenste situatie opgesteld. Per thema is de gewenste situatie als volgt.

Wegencategorisering en verkeerscirculatie

Om een vlotte en veilige doorstroming van het verkeer in Winterswijk te kunnen faciliteren, zijn op alle wegen gebruik, functie en vormgeving in overeenstemming gebracht met elkaar. De gemeentelijke wegen zijn verdeeld in twee typen wegen: gebiedsontsluitingswegen (GOW) en erftoegangswegen (ETW).

Verkeersveiligheid

De doelstelling is het aantal slachtoffers (doden en ziekenhuisopnamen) per jaar te verminderen met 5%. In 2015 zijn alle gevaarlijke locaties aangepakt. Als er nieuwe gevaarlijke locaties ontstaan, worden deze onderzocht en ook aangepakt. Aandachtspunt blijven de gebiedsontsluitingswegen (met name provinciale wegen), op deze wegen worden de meeste ongevallen geregistreerd.

Parkeervoorzieningen en parkeerbeleid

Dit VSP 2010 volgt de Parkeervisie centrum Winterswijk. In de wijken buiten het centrum kunnen problemen verkleind of opgelost worden door, waar mogelijk, het creëren van meer parkeerplaatsen. Alle nieuwbouwplannen dienen te voorzien in parkeren op eigen terrein, waar mogelijk met extra parkeercapaciteit voor de directe omgeving.

Scholen

Het verbeteren van de veiligheid van de schoolomgevingen is een speerpunt. Om de schoolomgevingen zo veilig mogelijk te maken wordt een integrale aanpak gevolgd. Naast de inrichting van de schoolzone, is er bijvoorbeeld aandacht voor de schoolroute, het aanpakken van het haal- en brenggedrag en het overleg tussen de gemeente, de scholen en VVN.

Fietsvoorzieningen en fietsbeleid

Met betrekking tot fietsen zijn de doelstellingen het verhogen van de verkeersveiligheid en het zo goed mogelijk faciliteren van het fietsgebruik door een goed fietsnetwerk en goede stallingsmogelijkheden bij fietsbestemmingen. Het aantal stallingen dient te worden uitgebreid.

Spoorwegovergangen

De barrièrewerking van het spoor in Winterswijk dient zoveel mogelijk beperkt te worden, dit is vooral van belang voor het langzaam verkeer. Daarnaast moeten alle spoorwegovergangen voldoen aan de eisen van ProRail, zodat weggebruikers het spoor zo veilig mogelijk kunnen oversteken.

Openbaar vervoer

Het is wenselijk minstens de huidige routes en frequenties van het openbaar vervoer (OV) te handhaven. Daarnaast zijn alle bushaltes toegankelijk gemaakt voor alle groepen. Verschillen tussen de huidige situatie en de gewenste situatie leveren knelpunten op. Deze knelpunten zijn in dit Verkeersstructuurplan benoemd en vertaald naar concreet uit te voeren maatregelen of nader uit te voeren studies. Deze maatregelen zijn terug te vinden in het uitvoeringsprogramma.

Groenstructuurplan 2010 - Ster in het landschap, goed in het groen

Winterswijk wordt door velen gezien als een zeer fraaie, groene gemeente. Tot op heden ging hierbij de aandacht vooral uit naar het buitengebied. Met de aanwijzing van geheel Winterswijk - buitengebied en kom - als Nationaal Landschap groeit het besef dat het dorpsgroen net zoveel aandacht en bescherming behoeft als het landschap. Daarnaast is vanuit het groene vakgebied behoefte aan een overkoepelend beleidsplan waaraan andere groene plannen kunnen worden opgehangen en nieuwe initiatieven kunnen worden getoetst. Om hieraan invulling te geven, is het Groenstructuurplan ontwikkeld. De hoofddoelstelling van het groenbeleid is: "het in stand houden, verbeteren en nieuw ontwikkelen van groenvoorzieningen die bijdragen aan een veelzijdige, gevarieerde, gezonde en prettige leefomgeving voor mens, dier en plant".

Het Groenstructuurplan vertaalt dit naar de volgende doelen:

- het geven van een lange termijn visie op het openbaar groen;
- het vastleggen van waardevolle groene gebieden en structuren;
- het geven van richting aan het beheer en onderhoud.

De algemene visie op het openbaar groen luidt als volgt: "het Winterswijkse groen draagt bij aan een fraaie, herkenbare en waarde(n)volle woon- en leefomgeving. Een robuuste en duurzame groenstructuur koestert het landschappelijk groen, biedt naast intensief cultureel groen ruimte voor ecologie en staat in nauwe verbinding met het buitengebied. Duurzaamheid, veiligheid en beheerbaarheid gelden hierbij als randvoorwaarde."

Welstandsnota

In deze nota wordt vastgelegd hoe het welstandstoezicht in de gemeente Winterswijk is geregeld. Tevens geeft deze nota uitgangspunten en criteria voor het welstandsoordeel. Het gemeentebestuur wil met deze nota een belangrijke stap zetten naar modernisering en vermaatschappelijking van het welstandstoezicht. Via deze nota voldoet de gemeente Winterswijk tevens aan de verplichtingen die de nieuwe Woningwet stelt in artikel 12a.

Conclusie

Voornoemd beleid is niet of nauwelijks direct van invloed op voorliggend bestemmingsplan, aangezien dit plan hoofdzakelijk voorziet in het beheer van de bestaande ruimtelijke situatie en de bestaande ruimtelijke structuur. Onderhavig bestemmingsplan staat belangrijke beleidsuitgangspunten uit de Structuurvisie Kom Winterswijk 2010-2020, de Woonvisie Gemeente Winterswijk 2008-2020, het Verkeerstructuurplan 2010, het Groenstructuurplan 2010 en de Welstandsnota niet in de weg. Wanneer binnen het plangebied in de toekomst ontwikkelingen mogelijk gemaakt dienen te worden, vormt de Structuurvisie Kom Winterswijk 2010 - 2020 het belangrijkste toetsingskader.

4.2 Milieu

4.2.1 Geluid

De mate waarin het geluid, veroorzaakt door het wegverkeer en/of door inrichtingen, het woonmilieu mag belasten, is geregeld in de Wet geluidhinder. De wet stelt dat in principe de geluidsbelasting op de gevel van woningen niet hoger mag zijn dan de voorkeursgrenswaarde (48 dB), dan wel een nader bepaalde waarde (hogere grenswaarde).

De Achterhoekse gemeenten hebben in regionaal verband geluidbeleid opgezet vanuit een gebiedsgerichte benadering. Milieubeleid is zo op maat gemaakt en voor specifieke gebieden en locaties verwoord. Daarmee kan geluidbeleid beter worden geïntegreerd in (overig) gemeentelijk (milieu)beleid. De geluidsniveaus die in het beleid zijn aangegeven zijn afgestemd op aanwezige functies en gebieden. Aan de gebiedstyperingen is de (gewenste) akoestische kwaliteit verbonden.

Over het algemeen wordt de Achterhoek als stil ervaren. Het geluidsniveau op regionale schaal wordt bepaald door het wegverkeer.

De ambitie in het geluidbeleid voor Winterswijk is:

- de bestaande stille gebieden te beschermen;
- waar mogelijk de akoestische kwaliteit verbeteren;
- uitbreiding van bedrijvigheid mogelijk maken binnen dit streven;
- akoestische knelpunten oplossen.

De gemeente Winterswijk gaat er in haar geluidbeleid vanuit dat stilte een kernkwaliteit van de gemeente is en dat deze stilte beschermd kan en moet worden. Gebieden worden zoveel mogelijk gevrijwaard van onnodige luidruchtige activiteiten. Bij nieuwe activiteiten wordt beoordeeld of ze (akoestisch) binnen het gebied passen. De streef-

waarden zijn hierbij leidend. Nieuwe ontwikkelingen dienen zoveel mogelijk doorgang te vinden, mits aan het akoestische aspect voldoende aandacht is besteed. Plannen worden daarop getoetst. Bij het toestaan van nieuwe ontwikkelingen wordt verwezen naar dit beleid.

Aangezien het bestemmingsplan geen nieuwe geluidsgevoelige functies of wegen toelaat, is geen akoestisch onderzoek verricht.

In het geval van bestaande situaties waar geen nieuwe functies zijn voorzien, wordt de geluidsbelasting met betrekking tot de wettelijke normen voor binnenniveaus geregeld via het Bouwbesluit. Indien derhalve een bestaande woning of een ander geluidsgevoelig object een uitbreiding wenst te realiseren, dan wordt via de bouwvergunningverlening in een aanvaardbaar binnenniveau van het geluid voorzien.

Het milieuaspect geluid belemmert de uitvoering van het bestemmingsplan niet.

4.2.2 Bodem

Voordat een bestemmingsplan wordt vastgesteld, moet aangetoond zijn dat de bodem en het grondwater geschikt zijn voor het beoogde gebruik.

Het bestemmingsplan staat geen nieuwe milieuhindergevoelige functies toe, maar legt voornamelijk de bestaande situatie vast. In het kader van dit bestemmingsplan is dan ook geen verkennend bodem- en grondwateronderzoek uitgevoerd.

Bij eventuele bebouwingsuitbreidingen, welke binnen de beheerskaders van dit bestemmingsplan mogelijk zijn, wordt via de bouwverordening in het kader van de bouwvergunningverlening zorggedragen voor een goede bodemkwaliteit.

Het aspect bodem vormt geen belemmering voor de uitvoering van onderhavig bestemmingsplan.

4.2.3 Bedrijvigheid

Indien door middel van een plan nieuwe, milieuhindergevoelige functies mogelijk worden gemaakt, dient te worden aangetoond dat deze niet worden gerealiseerd binnen de hinderzone van omliggende bedrijven. Anderzijds mogen milieuhindergevoelige functies in de directe omgeving van het plangebied niet negatief worden beïnvloed door de ontwikkelingen die met plan mogelijk worden gemaakt en mogen omliggende (agrarische) bedrijven niet in hun ontwikkelingsmogelijkheden worden aangetast.

Voorliggend bestemmingsplan heeft een beheersgericht karakter en maakt geen nieuwe bedrijven en/of milieuhindergevoelige functies mogelijk. Het plan heeft dan ook geen nieuwe belemmeringen op het gebied van bedrijvigheid tot gevolg. Op basis van het beheersgerichte karakter wordt de bestaande situatie vastgelegd en voorzien van een ruimtelijk-juridisch kader. Het is dan ook mogelijk dat bedrijven en woningen, die vlak bij elkaar zijn gelegen, overeenkomstig zijn bestemd. Dit ondanks het feit dat zij op grond van de ruimtelijke milieuregelgeving (waaronder de richtlijnen van de VNG-uitgave "Bedrijven en milieuzonering") verder van elkaar af dienen te zijn gesitueerd.

Via de Wet milieubeheer wordt hinder op milieuhindergevoelige functies voorkomen. Bedrijven hebben veelal specifieke voorzieningen en maatregelen moeten treffen om de (milieu)hinder naar de omwonenden zoveel mogelijk te voorkomen, dan wel te beperken. Hierdoor is het mogelijk dat in het plan wordt afgeweken van voornoemde afstanden, die op basis van ruimtelijke milieuregelgeving moeten worden gehanteerd. Bij eventuele toekomstige ontwikkelingen dient uiteraard rekening te worden gehouden met de gevestigde bedrijvigheid en milieuhindergevoelige functies.

Het Industrierrein Noord aan de Parallelweg, Narcisstraat maakt onderdeel uit van dit bestemmingsplan. Dit terrein was aanvankelijk een gezoneerd bedrijventerrein in de zin van de Wet geluidhinder. Omdat er op het terrein geen grote lawaaimakers meer zijn, is onderzoek verricht naar de mogelijkheid om deze zone op te heffen². Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek is deze zone door de gemeente 'opgeheven' en is niet opgenomen in dit bestemmingsplan.

De bestemming van dit bedrijventerrein is "Bedrijventerrein". Categorie 1 en 2 bedrijven zijn bij recht toegestaan. De bestaande bedrijven binnen dit bedrijventerrein die in een hogere categorie vallen zijn positief bestemd, met een specifieke aanduiding per bedrijf. Wanneer een bedrijf uitbreiding van de geluidruimte wenst, dan is de Wet Milieubeheer het toetsingskader, waarbij veelal individuele woningen in de omgeving als referentiepunten dienen voor de toegestane geluidbelasting.

De geluidbelasting op de woningen zal niet veranderen door het opheffen van de zonerings, immers de vigerende rechten van de bedrijven blijven gelden. De geluidbelasting op woningen kan worden beperkt door het opnemen van maatwerkvoorschriften voor nieuwe bedrijven. Op dit moment staat een aantal paden leeg. De bestemming met de maximaal toegestane categorie bedrijven, waarborgt planologisch een goed woon- en leefklimaat van de woningen. De Wet milieubeheer borgt een aanvaardbare milieubelasting van ieder bedrijf (of aanvraag daarvoor) afzonderlijk.

Geconcludeerd kan worden dat voorliggend bestemmingsplan voldoet aan de eisen die vanuit het aspect bedrijvigheid worden gesteld.

4.2.4 Luchtkwaliteit

Op 15 november 2007 is de nieuwe Wet luchtkwaliteit in werking getreden. Deze wet vervangt het Besluit luchtkwaliteit uit 2005 en is een implementatie van de Europese kaderrichtlijn luchtkwaliteit en de vier dochterrichtlijnen, waarin onder andere grenswaarden voor de luchtkwaliteit ter bescherming van mens en milieu zijn vastgesteld.

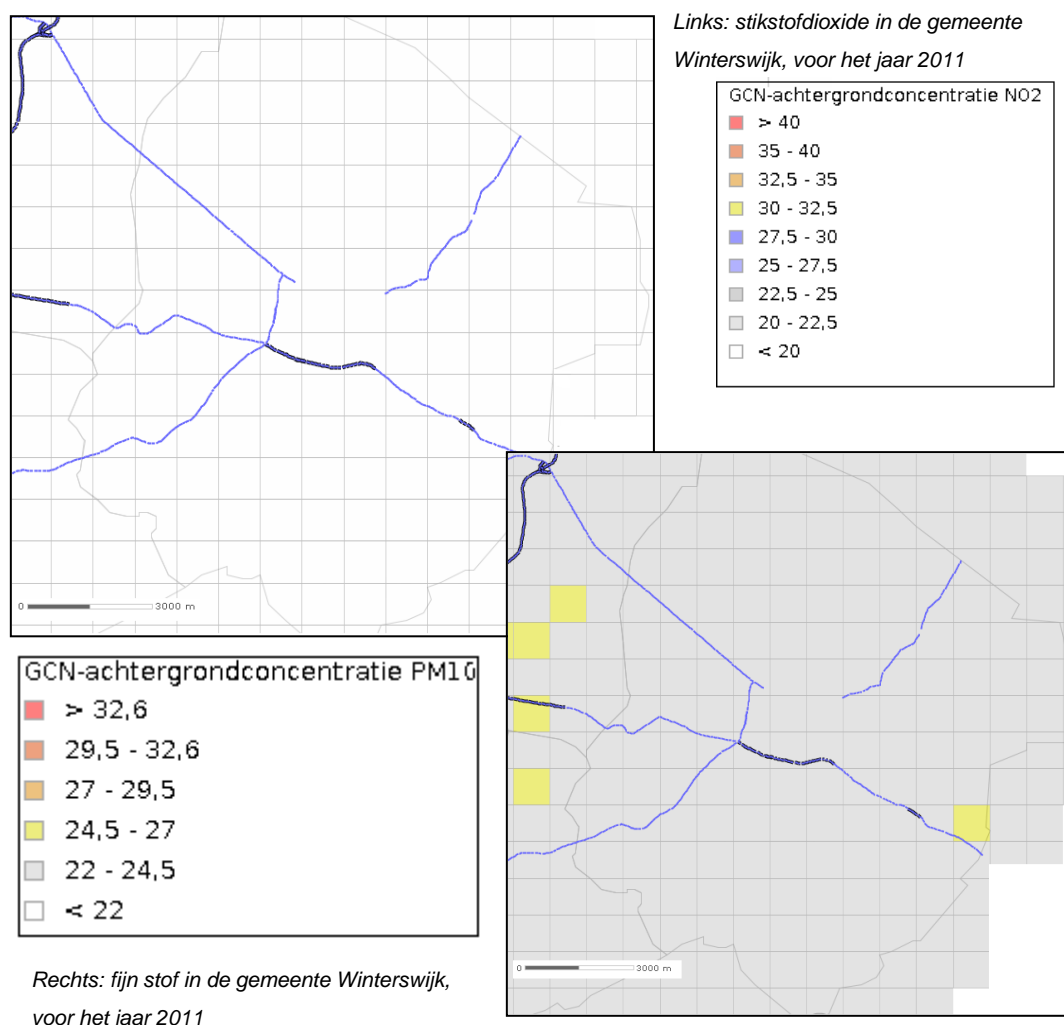
Nederland kan in 2010 niet overal voldoen aan de Europese grenswaarden voor fijn stof en stikstofdioxide, waardoor de realisatie van grote ruimtelijke ontwikkelingen onder druk staat. Het doel van de Wet luchtkwaliteit is het verbeteren van de luchtkwaliteit, zodat in 2015 aan de Europese eisen wordt voldaan en huidige belemmeringen voor gewenste ontwikkelingen zo veel mogelijk worden weggenomen. De kern van de Wet is het 'Nationaal samenwerkingsprogramma luchtkwaliteit' (NSL). Dit instrument wordt door de Rijksoverheid gecoördineerd en bevat de ruimtelijke ontwikkelingen die de luchtkwaliteit 'in betekenende mate' verslechteren en maatregelen om de luchtkwaliteit te verbeteren.

---

² Adviesburo Van der Boom, Akoestisch onderzoek dezonering industrierrein Noord te Winterswijk, d.d. 24 mei 2012.

Specifiek gelet op de gemeente Winterswijk, zijn er in de gemeente geen overschrijdingen van luchtkwaliteitsnormen ($> 40 \mu\text{g}/\text{m}^3$) voor het jaar 2011. Het gaat hierbij om de stoffen stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}). Navolgende afbeeldingen van de luchtsaneringstool 3.1 maken dit inzichtelijk.

Projecten die 'niet in betekende mate' leiden tot een verslechtering van de luchtkwaliteit, hoeven volgens de Wet luchtkwaliteit niet langer afzonderlijk te worden getoetst op de grenswaarde, tenzij een dreigende overschrijding van één of meerdere grenswaarden te verwachten is. De grens van 'niet in betekende mate' ligt volgens de gelijknamige AmvB bij 3% van de grenswaarde van een stof. Voor fijn stof en stikstofdioxide betekent dit een maximale toename van $1,2 \mu\text{g}/\text{m}^3$. Hiervan is volgens de ministeriële regeling sprake bij de realisatie van woningbouwprojecten tot 1.500 woningen. Daarnaast wordt het van belang geacht dat burgers voldoende worden beschermd tegen (tijdelijke) te hoge concentraties. Dit betekent dat vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening moet worden afgewogen of het aanvaardbaar is om een bepaald project op een bepaalde plaats te realiseren. Daarbij speelt de mate van blootstelling aan luchtverontreiniging een rol. Deze afweging moet ook voor projecten die 'niet in betekende mate' tot verslechtering van luchtkwaliteit leiden worden gemaakt.

Onderhavig bestemmingsplan heeft een beheersgericht karakter en maakt dan ook geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk. Zodoende leidt dit beheersgerichte bestemmingsplan niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit 'in betekenende mate'. Om die reden is een onderzoek naar de luchtkwaliteit achterwege gelaten.

Het milieuaspect lucht belemmert de uitvoering van het bestemmingsplan niet.

4.2.5 Externe veiligheid

Algemeen

Bepaalde maatschappelijke en bedrijfsmatige activiteiten brengen risico's op zware ongevallen met mogelijk grote gevolgen voor de omgeving met zich mee. Externe veiligheid richt zich op het beheersen van de risico's bij de productie, opslag, transport en gebruik van gevaarlijke stoffen. De aanwezigheid of het nieuw vestigen van dergelijke activiteiten kunnen beperkingen opleggen aan de omgeving, doordat veiligheidsafstanden tussen risicovolle activiteiten en bijvoorbeeld woningen nodig zijn. Aan de andere kant is het rijksbeleid er op gericht de schaarse ruimte zo efficiënt mogelijk te benutten. Het ruimtelijk beleid en het externe veiligheidsbeleid moeten dus goed op elkaar worden afgestemd.

De wetgeving rond externe veiligheid richt zich op het beschermen van kwetsbare en beperkt kwetsbare objecten (artikel 1 van het BEVI). Kwetsbaar zijn onder meer woningen, onderwijs- en gezondheidsinstellingen, bejaardentehuizen en kinderopvang- en dagverblijven. Beperkt kwetsbaar zijn onder meer kleine kantoren, winkels, horeca en parkeerterreinen.

Bij externe veiligheid wordt onderscheid gemaakt in plaatsgebonden risico en groepsrisico. Het plaatsgebonden risico mag in principe nergens groter zijn dan 1 op 1 miljoen (ofwel 10^{-6}). Dit is de kans dat een denkbeeldig persoon, die zich een jaar lang permanent op de betreffende plek bevindt (de plek waarvoor het risico is uitgerekend), dodelijk verongelukt door een ongeval. Deze kans mag niet groter zijn dan eens in de miljoen jaar. Elke ruimtelijke ontwikkeling wordt getoetst aan het plaatsgebonden risico van 10^{-6} als grenswaarde. Het groepsrisico geeft de kans aan dat in één keer een groep mensen die zich in de omgeving van een risicosituatie bevindt, dodelijk door een ongeval wordt getroffen. Groepsrisico legt een relatie tussen de kans op een ramp en het aantal mogelijke slachtoffers. Bij groepsrisico is het dan ook niet een contour die bepalend is, maar het aantal mensen dat zich gedurende een bepaalde periode binnen de effectafstand van een risicovolle activiteit ophoudt. Welke kans nog acceptabel geacht wordt, is afhankelijk van de omvang van de ramp. Een ongeval met 100 doden leidt tot meer ontwrichting, leed en emoties, dan een ongeval met 10 dodelijke slachtoffers. Aan de kans op een ramp met 100 doden wordt dan ook een grens gesteld, die een factor honderd lager ligt dan voor een ramp met 10 doden. In het Bevi (stb. 250, 2004) wordt verder een verantwoordingsplicht (door de overheid) voor het groepsrisico rond inrichtingen wettelijk geregeld (artikel 13). De verantwoording houdt in dat wordt aangegeven of risico's acceptabel zijn en welke maatregelen worden genomen om de risico's te verkleinen.

Beleid gemeente Winterswijk

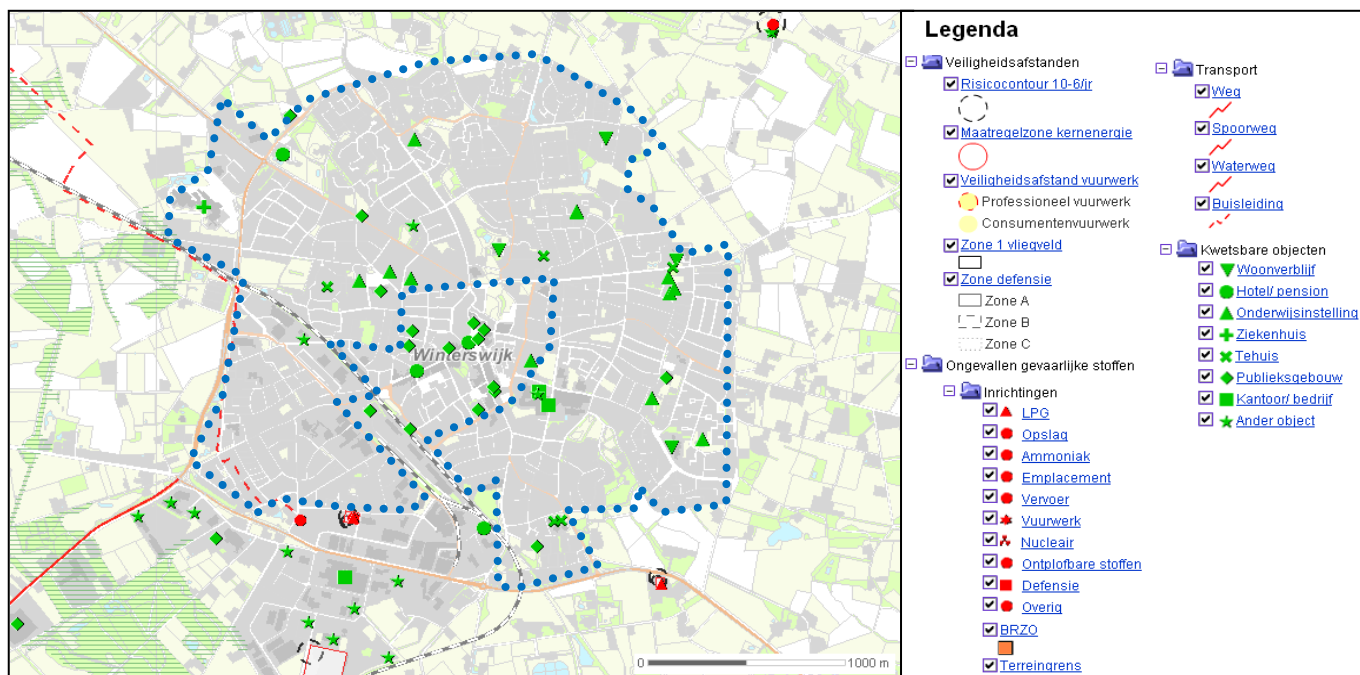
De gemeente Winterswijk heeft in 2009 beleid opgesteld, in de nota externe veiligheid. Met deze nota externe veiligheid geeft de gemeente Winterswijk allereerst haar visie

op de beheersing van veiligheidsrisico's binnen de gemeente grenzen. Het gaat dan om risico's als gevolg van de opslag, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen. Daarmee geeft de gemeente Winterswijk eveneens haar ambitieniveau aan, met andere woorden 'hoe veilig moet het in de gemeente Winterswijk zijn?'. Op basis van deze visie wordt een nadere invulling gegeven aan de beleidsvrijheid op het gebied van externe veiligheid. Zo wordt aangegeven hoe de gemeente Winterswijk omgaat met (de verantwoording van) het groepsrisico en de richtwaarde bij het plaatsgebonden risico bij beperkt kwetsbare objecten.

Ten aanzien van externe veiligheid is de gemeente Winterswijk in een viertal gebieden onderverdeeld. Het plangebied ligt grotendeels in het gebied 'veilig wonen'. Hiermee wordt het veilig wonen in woonwijken bedoeld. Indien er een risicobron in een woonwijk aanwezig is mogen er zich geen kwetsbare objecten en beperkt kwetsbare objecten binnen de plaatsgebonden risicocontour bevinden. Indien in een bestaande situatie reeds een overschrijding heeft plaatsgevonden mag het groepsrisico niet toenemen.

Stationaire bronnen

Het Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) legt veiligheidsnormen op aan bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Bijvoorbeeld rondom chemische fabrieken en lpg-tankstations. Deze bedrijven verrichten soms risicovolle activiteiten dichtbij huizen, ziekenhuizen, scholen of winkels. Het besluit verplicht gemeenten en provincies wettelijk vanaf de inwerkingtreding van het besluit bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen met externe veiligheid rekening te houden. Het besluit is - op enkele onderdelen na - op 27 oktober 2004 in werking getreden. In het plangebied zijn geen bedrijven aanwezig die een beperking vormen in het kader van de externe veiligheid.

Uitsnede risicoatlas

bron: risicokaart.nl, 2011

Op basis van de uitsnede van de risicokaart blijkt dat in de nabijheid het plangebied twee stationaire bron aanwezig zijn. Het betreft hier het tankstation (LPG) Wikkerink Winterswijk BV, aan de Koningsweg 30 en een gasdrukregel- en meetstation aan de

Koningsweg 4. Beide zijn gelegen ten zuiden van het plangebied. De 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour van het gasdrukregel- en meetstation ligt geheel buiten het plangebied.

De 10^{-6} plaatsgebonden risicocontour van het LPG-vulpunt van Wikkerink Winterswijk BV bedraagt op dit moment 30 meter. Omdat de milieuvergunning wordt gewijzigd, en de procedure hiervoor nog niet is afgerond, zijn de gronden die binnen deze contour vallen (Koningsweg 89 en 91), buiten het plangebied gelaten.

Door de veiligheidsregio is een kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd naar het groepsrisico³. Het bestemmingsplan is een beheersgericht plan dat de bestaande situatie planologisch vastlegt en geen substantiële ontwikkelingen mogelijk maakt; de berekening van het groepsrisico heeft daarom geen gevolgen voor dit bestemmingsplan.

In het onderzoek wordt eveneens gewag gemaakt van Motomarkt, Kottenseweg 96. Deze ligt echter geheel buiten het plangebied. De oriëntatiewaarde van het groepsrisico wordt niet benaderd.

Mobiele bronnen

Basisnet Vervoer Gevaarlijke Stoffen

Bij de inventarisaties van Verkeer en Waterstaat ten behoeve van het op te stellen nieuwe 'basisnet vervoer van gevaarlijke stoffen', zijn rondom het plangebied vooralsnog geen knelpunten geïnventariseerd. Het 'basisnet vervoer van gevaarlijke stoffen' is nog geen vastgesteld beleid, dus harde uitspraken hierover kunnen dan ook nog niet worden gedaan. De verwachting is dat in 2010 het basisnet wordt vastgesteld. Desondanks wordt al aangesloten op dit beleid om in de toekomst te voldoen aan de wettelijke eisen. Het Basisnet Vervoer Gevaarlijke Stoffen (BVGS) bepaalt voor alle hoofdverbindingen over de weg, het water en het spoor welk vervoer mag plaatsvinden en hoe de ruimte in de directe nabijheid mag worden gebruikt. Het basisnet maakt duidelijk over welke verbindingssassen het vervoer van gevaarlijke stoffen mag plaatsvinden en welke gevolgen dit heeft voor andere ruimtelijke functies (zoals wonen, werken en natuur) van een gebied. Het basisnet bestaat uit drie typen verbindingen:

- verbindingen waar ruimtelijke beperkingen gelden (categorie 1);
- verbindingen waar ruimtelijke beperkingen en beperkingen voor het vervoer gelden (categorie 2);
- verbindingen met beperkingen voor het vervoer waar geen ruimtelijke beperkingen gelden (categorie 3).

Wegverkeer

Binnen het plangebied zijn geen formele routes voor mobiele bronnen aanwezig. Het is echter niet uit te sluiten dat over bepaalde wegen incidenteel vervoer van gevaarlijke stoffen plaatsvindt, onder andere ten behoeve van bevoorrading.

Uit het al eerder genoemde onderzoek van de Regio Achterhoek⁴ blijkt dat er geen overschrijding plaatsvindt van de groepsoriëntatie van het groepsrisico voor de modaliteit weg.

---

³ Advies externe veiligheid plan kom Winterswijk d.d. 31 oktober 2011.

⁴ Regio Achterhoek, Advies externe veiligheid plan kom Winterswijk d.d. 31 oktober 2011.

Railverkeer

De spoorbaan Zutphen - Winterswijk is deels in het plangebied gelegen. Over het spoortraject worden geen gevaarlijke stoffen vervoerd. Uit de risicoatlas spoor blijkt dat de normen voor het plaatsgebonden risico en het groepsrisico voor dit baanvak niet worden overschreden.

Indien kwetsbare bestemmingen mogelijk worden gemaakt nabij het spoor moet dit voldoen aan de voorwaarden uit de 'circulaire Risiconormering Vervoer Gevaarlijke Stoffen' (cRNVGS) (ministerie van Verkeer en Waterstaat). Naar verwachting wordt deze binnen afzienbare tijd vervangen door regelgeving/normering, welke is gebaseerd op het "Basisnet vervoer van gevaarlijke stoffen". Het plan is niet in strijd met de bovengenoemde circulaire, omdat voorliggend plan consoliderend van aard is.

Buisleidingen

In het plangebied bevinden zich een buisleiding met een voor het plangebied relevante toetsingsafstand. Deze bevindt zich aan de zuidwestzijde van het plangebied, met het kenmerk N-560-03-KR-020. Voor deze leiding geldt dat de plaatsgebonden 10^{-6} risicocontour van de buisleiding op de leiding is gelegen.

Op de verbeelding is een dubbelbestemming opgenomen ter plaatse van deze gasbuisleiding. De gasleiding heeft een belemmeringenstrook van 5 meter aan weerszijden vanuit het hart van de leiding. In totaal gaat het om een belemmeringenstrook van 10 meter. Deze gronden zijn, behalve voor de andere daar voorkomende bestemmingen, mede bestemd voor de aanleg en instandhouding van een ondergrondse hoge druk aardgastransportleiding.

Door de veiligheidsregio is een kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd ⁵.

Met een werkdruk van maximaal 40 bar en een uitwendige diameter van 168,3 mm, bedraagt de 100% letaliteitscontour 50 meter aan weerszijden van de leiding. De grens van de 1% letaliteitsgrens bevindt zich op een afstand van 70 meter aan weerszijden van de leiding.

Daarom is een uitgebreide verantwoording van het groepsrisico nodig in dit bestemmingsplan. Deze is in het advies van de Regio Achterhoek als volgt verwoord:

personendichtheid

Voor de berekening zijn de volgende personen aantallen meegerekend.

Pad	Aantal	% dag			% nacht		
		Aanwezig	Buiten	per jaar	Aanwezig	Buiten	per jaar
Onderwijs	332	100	25	100	0	1	100
Werken dag	719	100	7	100	0	1	100
Werken Nacht	62	0	7	100	100	1	100
wonen	1371	50	7	100	100	1	100

Het plan Kom Winterswijk is een grotendeels conserverend bestemmingsplan. Er worden in dit bestemmingsplan dan ook geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt waardoor grote veranderingen in het aantal tegelijkertijd aanwezige personen zullen optreden. De toekomstige personendichtheid is derhalve ongeveer gelijk aan de personendichtheid zoals deze nu is.

⁵ Regio Achterhoek, Advies hogedruk aardgasleiding kom Winterswijk, 2 november 2011.

De hoogte van het groepsrisico

De relatieve overschrijding van de oriëntatiewaarde van het groepsrisico blijft onder de 0,1 maal de hoogte van de oriëntatiewaarde. De hoogte van het groepsrisico blijft ver onder de oriëntatiewaarde.

Mogelijkheid tot bestrijding en beperking van rampen

Dit plan betreft een grotendeels consoliderend bestemmingsplan. Bij het opstellen van dit bestemmingsplan worden geen substantiële wijzigingen aangebracht ten opzichte van de oude plannen voor dit gebied. Met betrekking tot beperking en bestrijding van rampen rond de aanwezige hogedruk aardgasleiding verandert dan ook niets.

Beperking van de uitstroom

Een van de mogelijkheden om de omvang van de ramp te beperken bij een lek van de leiding is de hoeveelheid uitstromend gas te beperken. Bij een calamiteit zal de leidingbeheerder zo snel mogelijk de leiding afsluiten door de dichtst bijzijnde afsluiter voor en achter het lek dicht te zetten. Dit zorgt ervoor dat alleen het gas in de leiding tussen deze afsluiters nog zal uitstromen. Door bijvoorbeeld de afstand tussen twee op afstand bedienbare afsluiters terug te brengen kan de hoeveelheid uitstromend gas worden teruggebracht. In dit geval bestaat geen noodzaak tot een zo ver gaande maatregel nu de oriëntatiewaarde van het groepsrisico nergens wordt overschreden.

Bluswatervoorzieningen

In de omgeving van de leiding dient voor voldoende bluswater te worden gezorgd om een mogelijke calamiteit te kunnen beheersen. Hierbij moet gedacht worden aan het plaatsen van waterschermen en het blussen van primaire en secundaire branden als gevolg van de calamiteit. Voor hogedruk aardgasleidingen zijn geen specifieke eisen voor bluswatervoorziening bekend. Er kan gewerkt worden met de standardeisen uit de handreiking bluswatervoorziening en bereikbaarheid van het NVBR. Dit betekent dat er als primaire bluswatervoorziening om de 80 meter een brandkraan moet zijn gesitueerd om een dekking te krijgen van een straal van 40 meter per brandkraan. De minimale capaciteit dient 60 meter te bedragen, nu bij een calamiteit met een hogedruk aardgasleiding de kans groot is dat meer dan een tankautospuiter zal worden ingezet. In het plangebied zal hier rekening mee moeten worden gehouden. Tevens zal er secundaire en tertiaire bluswatervoorziening aanwezig moeten zijn die bij een mogelijke calamiteit onafhankelijk van de primaire bluswatervoorziening kan worden ingezet.

Bereikbaarheid voor en capaciteiten van de hulpdiensten

Het betreft in dit geval een grotendeels consoliderend plan. De brandweer zal gevraagd worden hierover advies uit te brengen.

Zelfredzaamheid

Onder zelfredzaamheid wordt verstaan “ het zichzelf kunnen onttrekken aan een dreigend gevaar, zonder daadwerkelijke hulp van hulpverleningsdiensten”. Dit kan door schuilen en, indien mogelijk, vluchten uit het bedreigde gebied. De mate van succes van zelfredzaamheid hangt af van twee aspecten:

- de mogelijkheden om slachtoffers te voorkomen, gezien het maatgevende scenario
- is het gebied voldoende ingericht om de zelfredzaamheid te kunnen faciliteren

Een van de factoren die van invloed is op de zelfredzaamheid van personen binnen het plangebied is welke objecten binnen het invloedsgebied van de leidingen worden gevestigd. Door binnen het invloedsgebied geen bedrijven te vestigen waar minder zelfredzame personen werkzaam of aanwezig zijn wordt de zelfredzaamheid acceptabel gehouden. Onder minder zelfredzame personen worden bijvoorbeeld, ouderen, kinderen onder de 12 jaar of gehandicapte mensen verstaan.

Een tweede factor die van invloed is, is de infrastructuur of anders gezegd het wegenet op het nieuw te realiseren bestemmingsplan. Door de wegen zo te positioneren dat van de leiding af gevlucht kan worden en er voldoende capaciteit op deze wegen is om alle aanwezigen tijdig af te voeren wordt de zelfredzaamheid verhoogd.

Een derde factor, zit hem in de indeling en positionering van gebouwen. In de brandveiligheidwetgeving is geregeld wat bouwtechnisch wel en niet is toegestaan. Hoe de vluchtroutes in het gebouw gesitueerd zijn ten opzichte van de gasleiding is echter niet in deze wetgeving geregeld. Als echter deze vluchtroute van de gasleiding af is gepositioneerd, verhoogd dit de kans dat mensen het gebied snel kunnen ontvluchten ten tijde van een mogelijk dreigende calamiteit.

Het betreft hier een bestaande situatie, waardoor op bovenstaande factoren geen invloed meer op kan worden uitgeoefend.

Maatregelen van de exploitant

In het handboek buisleidingen in bestemmingsplannen⁶ is een opsomming gemaakt van mogelijk door de exploitant te nemen maatregelen.

Dit kan door :

- verleggen van het tracé naar een minder risicogevoelige omgeving.
- verdiept aanleggen van de leiding. Hierbij geldt als vuistregel: 1 m extra grond = een factor 10 keer veiliger;
- verbeteren van de leiding; met een hogere ontwerpfactor (sterkere/dikkere leidingen) gaan ook de risicoafstanden omlaag;
- lagere werkdruk; zorgt ervoor dat de risicoafstanden kleiner worden;
- afrastering van de belemmeringenstrook; om te voorkomen dat er bouwwerken (vergunningvrij) worden opgericht;
- toezicht op de omgeving van de leiding; ook om bebouwing te voorkomen en niet gemelde graafwerkzaamheden tijdig te signaleren.

De Gasunie geeft aan dat zij met behulp van controlevluchten de leidingtracés controleren op graafwerkzaamheden of (illegale) bebouwing. De andere genoemde maatregelen zijn vrij zware en kostbare maatregelen die niet nodig zijn, nu er geen overschrijding is van de oriëntatiewaarde.

Maatregelen in het bestemmingsplan

In het handboek buisleidingen in bestemmingsplannen is een opsomming gemaakt van mogelijk door in het bestemmingsplan te nemen maatregelen.

- saneren van de ruimtelijke situatie; bij knelpunten kunnen kwetsbare objecten dan wel leidingen worden wegbestemd; uiteraard is het wenselijker dit te doen met niet gerealiseerde bestemmingen dan met bestaande bebouwing of functies;

---

⁶ Handboek Buisleidingen in bestemmingsplannen, VROM (Anneke Raap en Carla Speel) 19 maart 2010.

- reserveer extra ruimte voor leidingen of kwetsbare bestemmingen; dat betekent dat er in de toekomst geen leiding nabij kwetsbare bestemmingen mogen worden gelegd of vice versa; dit kan door een bouwverbod in het bestemmingsplan op te nemen;
- verander (onbebouwde) bestemmingen in de omgeving naar bestemmingen met een lagere personendichtheid; dit kan eventueel via het vastleggen van bouwvlakken in of maximale bebouwingspercentages van bestemmingsvlakken in het bestemmingsplan;
- voorkom gebouwen met een lage zelfredzaamheid nabij leidingen; voorbeelden hiervan zijn flatgebouwen, scholen en ziekenhuizen.

Binnen het plangebied zijn geen situaties aanwezig waarbij het groepsrisico de oriëntatiewaarde nadert. De genoemde maatregelen worden dan ook als te zware maatregelen ingeschat voor dit grotendeels consoliderende bestemmingsplan.

Alternatieven voor de ruimtelijke ontwikkelingen

Bij alternatieve mogelijkheden voor een ruimtelijke ontwikkeling met een lager GR wordt gekeken naar een andere stedenbouwkundige invulling of maatregelen rond de leiding. In casus is er sprake van een grotendeels consoliderend bestemmingsplan. De ruimte rond de leidingen is reeds ingevuld. Er zijn geen substantiële wijzigingen in de omgeving van de leidingen. Derhalve is het ook niet mogelijk om deze ruimte anders in te vullen.

Advisering Regionale brandweer

Overeenkomstig het Bevi is de regionale brandweer om advies gevraagd voor wat betreft het aspect externe veiligheid. De Brandweer, veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland geeft in haar advies⁷ aan dat de voor externe veiligheid relevante risicobronnen niet leiden tot beperkende voorwaarden en/of maatregelen in dit bestemmingsplan. De mogelijkheden tot zelfredzaamheid zijn voldoende voor het bestemmingsplan "Kom Winterswijk". Geadviseerd wordt de rapportage van de Regio Achterhoek opnemen als onderbouwing van de paragraaf externe veiligheid in het bestemmingsplan.

Hoogspanningsleidingen

In het plangebied is geen hoogspanningsleiding gelegen.

Vaarwater

In (de omgeving van) het plangebied is geen vaarwater aanwezig. Zodoende kent het plangebied geen knelpunten ten aanzien van vaarwater.

Conclusie

Voorliggend plan heeft een beheersgericht karakter en maakt geen nieuwe bouwtitels voor gevoelige functies nabij genoemde stationaire en mobiele bronnen mogelijk. Daarnaast worden ook geen nieuwe bronnen in het plangebied toegestaan. De bestaande bronnen hebben geen juridische consequenties voor de voorliggende planregeling. Hierdoor is sprake van een stand still-situatie voor het transport van gevaarlijke stoffen. Dit betekent niet dat er geen transport van gevaarlijke stoffen in het plangebied of de nabijheid daarvan plaatsvindt, maar de huidige situatie heeft geen invloed op een overschrijding van het plaatsgebonden risico en het groepsrisico. Geconclu-

---

⁷ Brandweer, veiligheidsregio Noord- en oost Gelderland, Bevi advies inzake bestemmingsplan Kom Winterswijk d.d. 10 mei 2012.

deerd kan worden dat voorliggend plan vooralsnog aan de normen voor externe veiligheid voldoet.

Het advies van de regionale Brandweer, ligt in de lijn van deze conclusie. De onderzoeken met betrekking tot externe veiligheid, maken onderdeel uit van deze toelichting.

Het aspect externe veiligheid belemmert de uitvoering van het bestemmingsplan niet.

4.3 Water

4.3.1 Rijk

Nationaal Waterplan

In december 2009 is het Nationaal Waterplan vastgesteld. Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en vervangt alle voorgaande nota's waterhuishouding. Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie.

Het Nationaal Waterplan geeft op hoofdlijnen aan welk beleid het Rijk in de periode 2009 - 2015 voert om te komen tot een duurzaam waterbeheer. Het Nationaal Waterplan richt zich op bescherming tegen overstromingen, voldoende en schoon water en diverse vormen van gebruik van water. Ook worden de maatregelen genoemd die hiervoor worden genomen.

Het plangebied ligt in het gebied 'Hoog Nederland'. Dit gebied omvat grofweg de zandgronden van Drenthe, Overijssel, Gelderland, Utrecht, Noord-Brabant en Limburg. Hoog Nederland is grotendeels vrij afwaterend, dat wil zeggen dat het water onder vrij verval naar de rivieren en de zee stroomt. Het gebied bevat enkele scheepvaartkanalen die door het rijk worden beheerd en daarnaast vooral regionale wateren in beheer bij de waterschappen. Kenmerkend voor dit deelgebied is de directe samenhang tussen het grond- en oppervlaktewatersysteem en de van nature meanderende beken met aangrenzende beekdalgronden die incidenteel in tijden van extreem natte perioden op natuurlijke wijze kunnen overstromen. De belangrijkste wateropgaven voor hoog Nederland zijn watertekort, grondwater, wateroverlast en waterkwaliteit.

4.3.2 Provincie Gelderland

Waterplan Gelderland 2010-2015

Het Waterplan Gelderland 2010-2015 bevat het waterbeleid van de provincie en is de opvolger van het derde Waterhuishoudingsplan (WHP3). Het beleid uit WHP3 wordt grotendeels voortgezet.

Het Waterplan is tegelijk opgesteld met de ontwerp water(beheer)-plannen van het Rijk en de waterschappen. In onderlinge samenwerking zijn de plannen zo goed mogelijk op elkaar afgestemd. Het Waterplan Gelderland 2010-2015 is op 1 januari 2010 in werking getreden.

In het plan staan de doelen voor het waterbeheer, de maatregelen die daarvoor nodig zijn en wie ze gaat uitvoeren. Voor oppervlaktewaterkwaliteit, hoogwaterbescherming, regionale wateroverlast, watertekort en waterbodems gelden provinciebrede doelen. Voor een aantal functies, zoals landbouw, natte natuur, waterbergingsgebieden en grondwaterbeschermingsgebieden, zijn specifieke doelen geformuleerd.

Het plangebied heeft op grond van het Waterplan de basisfunctie 'stedelijk gebied'. Zowel in nieuw als in bestaand stedelijk gebied streeft de provincie naar een duurzaam watersysteem. Nadelige effecten op de waterhuishouding moeten in beginsel voorkomen worden. Hierbij wordt het water in de stad met het omringende watersysteem als één geheel beschouwd. De inrichting en het beheer van het waterhuishoudkundige systeem zijn in stedelijk gebied gericht op:

- het voorkomen of zo veel mogelijk beperken van wateroverlast;
- de ontwikkeling en het behoud van de natuur in het stedelijk gebied;
- het voorkomen van zettingen;
- het herbenutten van ontwateringswater voor drink- en industriewatervoorziening of voor herstel van verdroogde natuur;
- het weren van de riolering van (diepe) drainage en instromend grond- en oppervlaktewater;
- het beperken van de vuilbelasting door riooloverstorten en hemelwateruitlaten;
- het beperken van de invloed van bronbemaling;
- het realiseren van de basiskwaliteit voor oppervlaktewater.

4.3.3 Waterschap Rijn en IJssel

Waterbeheerplan 2010-2015

Het Waterschap Rijn & IJssel heeft in 2009 een nieuw waterbeheerplan vastgesteld voor de periode 2010-2015. Met de voornemens uit het Waterbeheerplan wil het waterschap actief inspelen op alle lopende en komende veranderingen zoals de wijzigingen in de waterwetgeving en de Kaderrichtlijn Water. Er zijn mogelijkheden om de waterkwaliteit nog verder te verbeteren en om meer ruimte te bieden voor het vasthouden van water. Het gewenste peilbeheer wordt in het hele gebied in de komende periode planmatig opgepakt voor de landbouw en de natuur. Het beheer van water en afvalwater in stedelijk gebied krijgt steeds meer aandacht. In het landelijk gebied wil het waterschap kansen bieden voor recreatie op of bij het water.

Het Waterbeheerplan 2010-2015 bevat het beleid op hoofdlijnen voor alle taakgebieden van Waterschap Rijn & IJssel. Dit plan is opgesteld samen met vier andere waterschappen, die deel uitmaken van deelstroomgebied Rijn-Oost. Het plan geeft aan welke doelen het Waterschap nastreeft en welke maatregelen en projecten daarvoor in de planperiode worden ingezet. De maatregelen die uitgevoerd worden en de bijbehorende financiële middelen zijn op hoofdlijnen aangegeven.

De opdracht van de waterschappen in Rijn-Oost is te zorgen voor voldoende water, schoon water en voor veilig wonen en werken op de taakvelden watersysteem, waterketen en veiligheid.

Het waterschap houdt daarbij rekening met agrarische, economische, ecologische en recreatieve belangen. Aandachtspunten zijn het verbeteren van ecologische en chemische waterkwaliteit (terugdringen van oppervlaktewatervervuiling) en het voorkomen van wateroverlast, waarbij rekening wordt gehouden met het veranderende kli-

maat. In zowel landelijk als stedelijk gebied kunnen ruimtelijke ontwikkelingen een positief maar ook een negatief effect hebben op het watersysteem.

4.3.4 Gemeente Winterswijk

Waterplan Winterswijk

De gemeente Winterswijk, het Waterschap Rijn & IJssel en de provincie Gelderland hebben het Waterplan Winterswijk opgesteld. Dit plan was opgesteld voor de periode 2001-2010. Het plan is nog steeds geldig. De wijze waarop het vervolg van het Waterplan wordt ingevuld wordt in 2013 nader onderzocht, mogelijk wordt hier aansluiting gezocht bij het op te stellen Gemeentelijk Rioleringsplan 2014-2018.

Het waterplan vormt het kader voor het handelen van de drie waterbeheerders, de gemeente, het waterschap en de provincie, op het gebied van water voor de komende 10 jaar. Zij doen dit vanuit een gezamenlijke visie op het water in Winterswijk en zijn omgeving. Centraal in deze visie staat het ontwikkelen van een duurzaam stedelijk waterbeheer, waarbij het aspect water bijdraagt aan een goed stedelijk leefmilieu en aan een goed ecologisch functioneren van de omgeving. De doelstellingen die de waterbeheerders gezamenlijk voor ogen hebben zijn:

- het zorgen voor droge voeten;
- het zorgen voor voldoende water;
- een goede inrichting van het watersysteem gericht op beleving en ecologie;
- het zorgen voor een goede kwaliteit van het water.

Om deze doelstellingen te bereiken, zijn een gezamenlijke integrale grondhouding en concrete maatregelen nodig. De concrete maatregelen die nodig zijn voor een duurzaam stedelijk waterbeheer zijn opgenomen in dit waterplan. Een belangrijke maatregel is het afkoppelen van hemelwater. Hiermee kan op een duurzame wijze de wateroverlast worden bestreden en tevens de verdroging in de omgeving van Winterswijk worden tegengegaan. Daarnaast zullen diverse maatregelen worden genomen om de waterkwaliteit te verbeteren en bij te dragen aan een goede inrichting en beheer van de beken in het Winterswijkse. Met deze maatregelen willen de gemeente, het waterschap en de provincie de komende 10 jaar een belangrijk stap nemen naar duurzaam stedelijk waterbeheer.

Verbreed Gemeentelijk Rioleringsplan 2009 - 2013 (GRP 2009 - 2013)

Het GRP 2009 - 2013 is in nauwe samenwerking met Waterschap Rijn & IJssel opgesteld. Riolering staat niet op zichzelf, maar maakt onderdeel uit van de waterketen (drinkwatervoorziening - riolering - afvalwaterzuivering) en heeft relaties met het watersysteem. Binnen de waterketen is de zorg voor de riolering neergelegd bij de gemeente. Als voornaamste taak van de rioleringszorg wordt het afvoeren van afval- en (overtollig) regenwater beschouwd. Ten behoeve van de financiering van de rioleringszorg mag een gemeente rioolheffing opleggen.

In bebouwd gebied zijn huishoudens, bedrijven en openbare ruimte (gemeente) aanbidders van afvalwater en hemelwater.

De voorkeursvolgorde beschrijft een algemene voorkeur voor omgaan met hemelwater en ander afvalwater aan de bron. Bij hemelwater geldt dat lokale lozing van hemelwater in het milieu (al dan niet via een gemeentelijk hemelwatersysteem) de voorkeur geniet boven lozing op een gemengd stelsel. Lozing op oppervlaktewater is

gelijkwaardig aan lozing op de bodem. De voorkeursvolgorde heeft betrekking op gemeentelijke bevoegdheden en geeft richting aan de gemeentelijke afwegingen, maar is niet verplicht.

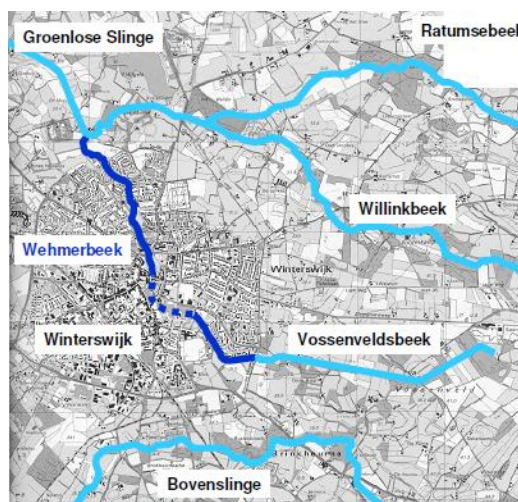
De voorkeursvolgorde voor de gemeente Winterswijk is als volgt:

1. het ontstaan van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;
2. verontreiniging van afvalwater wordt voorkomen of beperkt;
3. afvalwaterstromen worden gescheiden gehouden, tenzij het niet gescheiden houden geen nadelige gevolgen heeft voor een doelmatig beheer van afvalwater. Het aangeboden water dient per waterstroom controleerbaar aan de openbare inrichting te worden aangeboden. Dit geldt voor huishoudelijk en bedrijfsafvalwater, al of niet afgekoppeld hemelwater en af te voeren grondwater;
4. huishoudelijk afvalwater en daarmee vergelijkbaar afvalwater (zoals bedrijfsafvalwater) wordt ingezameld en naar een RWZI getransporteerd;
5. ander afvalwater dan bedoeld in onderdeel 4 wordt hergebruikt (zo nodig na zuivering bij de bron);
6. ander afvalwater dan bedoeld in onderdeel 4 (in de praktijk dus met name hemelwater) wordt lokaal in het milieu teruggebracht (zo nodig na zuivering bij de bron), geborgen en zonodig met gereduceerde capaciteit (landelijke afvoer) afgevoerd;
7. ander afvalwater dan bedoeld in onderdeel 4 wordt als stedelijk afvalwater ingezameld en naar een RWZI getransporteerd.

Visie Wehmerbeek

In het waterplan Winterswijk spreken gemeente Winterswijk, waterschap Rijn en IJssel en provincie Gelderland zich uit voor het herinrichten van de Wehmerbeek. Deze visie geeft invulling aan deze ambitie.

De Wehmerbeek stroomt aan de oostzijde Winterswijk binnen en verlaat de kern Winterswijk in het noordwesten, waar de Wehmerbeek samenkomt met de Ratumsebeek. De Wehmerbeek heet bovenstrooms, buiten de bebouwde kom nog Vossenveldsbeek. De beek is één van de bovenlopen van de Groenlose Slinge en behoort tot een watersysteem, dat in west/noordwestelijke richting afvoert. De beek wordt gevoed ten oosten van Winterswijk door grondwater uit de steengroeve en verschillende sloten in het buurtschap Brinkheurne.

Ligging Wehmerbeek

Het algemene visiebeeld voor de Wehmerbeek is als volgt samen te vatten:

- de beek moet onderdeel uit gaan maken van parken, parken hebben daarbij hun eigen sfeer / identiteit;
- de overgang van tuinen naar beek dient zo vorm gegeven te worden dat de ecologische kwaliteit van de beek wordt vergroot;
- de beek wordt begeleid door een halfverhard pad;
- de beek beleefbaar maken vanaf paden die de beek kruisen;

- vanuit woonbuurten zichtrelaties creëren;
- nieuwe woonbuurten moeten zich op de beek richten.

Uitvoering basisinspanning en waterkwaliteitsspoor

De landelijke Nota Waterhuishouding (NW4) heeft een tweesporenbeleid om de waterkwaliteit van stadswateren op orde te krijgen. In het emissiespoor (basisinspanning) wordt gestreefd naar een halvering van de uitstoot uit de afvalwaterketen naar het oppervlaktewater ten opzichte van 1995. Dit is in Winterswijk duurzaam in gevuld door het regenwater op de gemengde riolering in een groot deel van de bestaande kom in Winterswijk af te koppelen. Dit is medio 2010 volbracht door ruim 100 ha verhard oppervlak in bestaand stedelijk gebied te voorzien van regenwaterriolering en dit water te bufferen in regenwaterretentievijvers. De basisinspanning leidt echter in het algemeen (dus landelijk) niet bij alle wateren tot de gewenste waterkwaliteit en daarom is aansluitend een waterkwaliteitsspoor nodig. In het waterkwaliteitsspoor wordt inzicht verkregen in de daadwerkelijke oppervlaktewaterkwaliteit en wordt inzicht verkregen van de effecten van riooloverstortingen daarop.

Het programma WAKker (Onderzoek Waterkwaliteitsspoor, Maatregelen en Optimalisatie in de (afval)waterketen) is gestart op initiatief van het Waterschap Rijn en IJssel. Vanuit het programma WAKker, wordt samen met de individuele gemeenten gewerkt aan het terugdringen van emissies uit de afvalwaterketen en verbetering van de waterkwaliteit in stadswateren. Hierbij is gezocht naar effectieve maatregelen in zowel de afvalwaterketen als in het (open) watersysteem zelf. Vanuit een kader van algemeen vastgestelde streefbeelden is in het rapport Maatregelen Waterkwaliteitsspoor(EKRW) op basis van het waterkwaliteitsonderzoek een beeld gevormd van de aard en omvang van deze knelpunten.

De eerste stap in het waterkwaliteitsspoor voor Winterswijk was het in april 2009 uitgevoerde stadswateronderzoek. Daarbij zijn op verzoek van de gemeente Winterswijk ook de (inmiddels overgedragen) regenwaterretenties betrokken. Conclusies uit dit onderzoek zijn onder andere dat de beleving en ecologische ontwikkeling van het water in Winterswijk op veel plaatsen goed is. Nog niet overal voldoet het water aan de basiskwaliteit, maar dit heeft niet te maken met riooloverstortingen of regenwaterafvoer maar meer met het oppervlaktewatersysteem op zich. Er is een knelpunt in de Wehmerbeek als gevolg van lage zuurstofconcentraties wanneer de beek in de zomer na langdurige droogte weinig water bevat en er geen doorstroming van betekenis plaats vindt. Daarnaast vindt ter plaatse van roosters soms (vooral bij veel afvoer) verstopping plaats. Ook is in dezelfde Wehmerbeek zwerfvuil aangetroffen. In het plan van aanpak van het waterkwaliteitsspoor worden maatregelen voorgesteld die knelpunten en aandachtspunten oplossen. Daarnaast liggen er in Winterswijk kansen om de ecologische kwaliteit, en daarmee ook de belevingswaarde van het water, te verhogen. Hierbij is het van belang aan te sluiten bij de door de provincie, het waterschap en de gemeente opgestelde 'Visie Wehmerbeek'.

De mogelijke maatregelen met betrekking tot de streefbeelden en het verbeteren/instandhouden van de gewenste waterkwaliteit kunnen meer in detail uitgewerkt worden. Monitoring is nodig om hiaten in kennis over het functioneren van met name het openwatersysteem (met name Wehmerbeek en vijvers) aan te vullen en de effecten van al dan niet te nemen maatregelen in beeld te brengen. Met het (eenmalig) uitvoeren van de maatregelen alléén, worden de knelpunten niet opgelost. Ook effectief beheer en onderhoud van het watersysteem zijn belangrijk bij het daadwerkelijk beha-

len van de gewenste situatie. In een document zoals een beheer en onderhoudsplan kan worden vastgelegd hoe watergangen en vijvers specifiek beheerd moeten worden. Gemeente en waterschap hebben vanaf 2010 inmiddels regulier contact over het grotendeels aan het waterschap overgedragen stedelijk waterbeheer en evalueren dit periodiek, in principe jaarlijks. Tot slot is aanbevolen om burgers meer te betrekken bij het onderhoud van openbare ruimte en water en te informeren over het stedelijk water, waaronder de doelen, het beheer en de gebruiksrandvoorwaarden. Dit kan worden vormgegeven door gerichte informatie aan te bieden. De gedachte hierachter is dat, wanneer burgers zich positief bewust zijn ten aanzien van de achtergrond en de waarde van hun (water)omgeving, er meer draagvlak ontstaat voor maatregelen die bijdragen aan de waterkwaliteit.

Mede gezien de recessie en noodzakelijke bezuinigingen vanuit onder andere Het Bestuursakkoord Water (B.A.W.) is medio 2013 besloten dat maatregelen :

- voor basiswater algemeen worden meegenomen binnen het bestaande stedelijk waterbeheer;
- voor basiswater specifiek alleen enkele beperkte maatregelen in de Wehmerbeek worden uitgevoerd teneinde verontreiniging, verstopping en overlast te reduceren;
- in relatie tot streefbeelden nu niet worden gerealiseerd en na de recessie kunnen worden heroverwogen mede op basis van nieuwe inzichten;
- met betrekking tot communicatie over beheer en onderhoud van open water in het kader van stedelijk waterbeheer gezamenlijk (waterschap en gemeente) vorm te geven.

Aansluitend aan het maatregelenrapport is een Optimalisatiestudie (voor gemeente Winterswijk inmiddels de 2^e OAS) uitgevoerd binnen de zuiveringskring Winterswijk in samenwerking met het Waterschap, gemeente Oost Gelre en gemeente Winterswijk. Uit de technische scan is gekomen dat er in de afgelopen jaren al veel inspanning is verricht en het rioleringsysteem technisch behoorlijk goed functioneert. Uiteraard zijn er enige verbeterpunten, waaronder ook het stedelijk waterbeheer in samenwerking met het waterschap. Naast traditionele optimalisatie is gekeken naar de Synergiekansen binnen de zuiveringskring. Daaruit is gekomen dat er vooral intergemeentelijk veel overeenkomstige werkzaamheden zijn en daarmee meeste samenwerkingsmogelijkheden zijn. Als het gaat om de samenwerking met het waterschap ligt dat meer in de lijn van afstemming van investeringen, voorbereiding van gezamenlijke projecten en uitvoering van stedelijk waterbeheer (ook de bijbehorende monitoring). Op het gebied hiervan heeft de afgelopen 10 jaar al veel samenwerking tussen waterschap en gemeente plaatsgevonden en dit kan worden gecontinueerd en zo nodig worden geïntensiveerd. In de loop van 2013 zal het waterkwaliteitsspoor inclusief optimalisatiestudie worden geëvalueerd, de toekomstige samenwerking worden besproken en wellicht in een waterakkoord worden vastgelegd, als daaruit toegevoegde waarde blijkt. Daarbij dient rekening te worden gehouden met de ook in 2013 opgestarte samenwerkingsdoelen in de regio Achterhoek.

4.3.5 Watertoets

In artikel 3.1.6 (Bro) is aangegeven dat in de toelichting van een bestemmingsplan is beschreven op welke wijze in het plan rekening is gehouden met de gevolgen voor de waterhuishouding. De relevante waterthema's worden door middel van de watertoetstabel geselecteerd en vervolgens beschreven.

Thema	Toetsvraag	Relevant	Intensiteit#
Veiligheid	1. Ligt in of binnen 20 meter vanaf het plangebied een waterkering? (primaire waterkering, regionale waterkering of kade)	Nee	2
	2. Ligt het plangebied in een waterbergingsgebied of winterbed van een rivier?	Nee	2
Riolering en Afvalwaterketen	1. Is de toename van het afvalwater (DWA) groter dan 1m ³ /uur?	Nee	2
	2. Ligt in het plangebied een persleiding van WRIJ?	Nee	1
	3. Ligt in of nabij het plangebied een RWZI of rioolgemaal van het waterschap?	Nee	1
Wateroverlast (oppervlaktewater)	1. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 2500m ² ?	Nee	2
	2. Is er sprake van toename van het verhard oppervlak met meer dan 500m ² ?		
	3. Zijn er kansen voor het afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	Ja	1
	4. In of nabij het plangebied bevinden zich natte en laag gelegen gebieden, beekdalen, overstromingsvlaktes?	Ja	1
		Ja	1
Oppervlaktewaterkwaliteit	1. Wordt vanuit het plangebied (hemel)water op oppervlaktewater geloosd?	Ja	1
Grondwateroverlast	1. Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?	Ja	1
	3. Is in het plangebied sprake van kwel?	Ja	1
	4. Beoogt het plan dempen van perceelstoppen of andere wateren?	Nee	1
	5. Beoogt het plan aanleg van drainage?	Nee	1
			Nee
Grondwaterkwaliteit	1. Ligt het plangebied in de beschermingszone van een drinkwateronttrekking?	Nee	1
Inrichting en beheer	1. Bevinden zich in of nabij het plangebied wateren die in eigendom of beheer zijn bij het waterschap?	Ja	1
	2. Heeft het plan herinrichting van watergangen tot doel?	Nee	2
Volksgezondheid	1. In of nabij het plangebied bevinden zich overstorten uit het gemengde stelsel?	Ja	1
	2. Bevinden zich, of komen er functies, in of nabij het plangebied die milieuhygiënische of verdrinkingsrisico's met zich meebrengen (zwemmen, spelen, tuinen aan water)?	Ja	1
Natte natuur	1. Bevindt het plangebied zich in of nabij een natte EVZ?	Nee	2
	2. Ligt in of nabij het plangebied een HEN of SED water?	Nee	2
	3. Bevindt het plangebied zich in beschermingszones voor natte natuur?	Nee	1
	4. Bevindt het plangebied zich in een Natura 2000-gebied?	Nee	1
Verdroging	1. Bevindt het plangebied zich in een TOP-gebied?	Nee	1
Recreatie	1. Bevinden zich in het plangebied watergangen en/of gronden in beheer van het waterschap waar actief recreatief medegebruik mogelijk wordt?	Ja	2
Cultuurhistorie	1. Zijn er cultuurhistorische waterobjecten in het plangebied aanwezig?	Nee	1

Algemeen

Het plangebied omvat een groot gedeelte van de bebouwde kom van Winterswijk. Uitzonderd zijn het centrum en de bedrijventerreinen. Binnen het plangebied bevinden zich daardoor veel water gerelateerde onderwerpen. In de voorgaande paragrafen zijn reeds belangrijke beleidsuitgangspunten en bijbehorende plannen beschreven. Volstaan wordt dan ook met een algemene beschrijving van de waterthema's.

Veiligheid

In het gebied bevinden zich diverse retentievijvers om afgekoppeld hemelwater te bergen en gedoseerd af te voeren. De retenties zijn in nauw overleg tussen waterschap en gemeente aangelegd, conform het Waterplan. Door realisatie van diverse projecten uit de visie Wehmerbeek meandert de beek inmiddels op diverse gedeelten weer door de kom van Winterswijk.

Riolering en afvalwaterketen

Binnen het plangebied bevindt zich een locatie waar de komende jaren mogelijk gebouwd gaat worden. Het betreft de voormalige voetbalvelden aan de Morgenzonweg. Voor dit plan wordt een separate procedure opgestart. Op andere locaties binnen het plangebied zal hoofdzakelijk kleinschalige inbreiding en vervanging plaatsvinden. Een substantiële toename van afvalwater is hier niet te verwachten. Het rioleringsstelsel van Winterswijk kan de toename verwerken.

Wateroverlast

Als hierboven genoemd is de locatie aan de Morgenzonweg de enige waar daadwerkelijk toename van verhard oppervlak is te verwachten. Conform het geldende beleid wordt hemelwater hier geïnfiltreerd in de bodem en/of geborgen in een retentievoorziening van waar uit beperkte afvoer (landelijke afvoer) naar een watergang of het reeds aanwezige hemelwaterstelsel plaatsvindt. Het verdere plangebied is nagenoeg volledig bebouwd.

Binnen het plangebied bevinden zich nog twee locaties waarvoor afkoppelplannen bestaan. Het betreft de Narcisstraat e.o. en de wijk Hakkelerkamp Oost. Of verdergaand afkoppelen, integraal binnen reconstructiewerken, waterhuishoudkundig en economisch zinvol is wordt in het nieuwe G.R.P uitgewerkt.

Het gedeeltelijk reeds natuurlijk heringerichte beekdal van de Wehmerbeek is waterhuishoudkundig, ecologisch en recreatief zeer succesvol. Als vastgelegd in de visie Wehmerbeek blijven gemeente en waterschap alert op kansen en mogelijkheden om het gehele stedelijke gedeelte van de beek op deze wijze opnieuw in te richten.

Oppervlaktewaterkwaliteit

De in het plangebied aanwezige retentie lozen met landelijke afvoer op diverse beken en watergangen. De kwaliteit van het oppervlaktewater is goed, zoals ook in het Stadwateronderzoek in 2010 is gebleken.

Grondwateroverlast

Binnen het plangebied bevinden zich vooral aan de oostzijde gedeelten met relatief hoge grondwaterstanden. Verbetering van de situatie is in het Waterplan als een van de speerpunten gedefinieerd. In de afgelopen jaren zijn bij alle werkzaamheden (nieuwbouw en reconstructies) maatregelen genomen die de situatie sterk verbeterd hebben. In combinatie met de aanleg van hemelwaterriolering en retentievoorzieningen is drainage aangelegd in de openbare ruimte. Ook de optimalisatie van de communicatie met burgers en bedrijven heeft daartoe bijgedragen.

Inrichting en beheer

Binnen het plangebied bevinden zich twee watergangen van het waterschap. Van zuidoost naar noordwest slingert de Wehmerbeek door het hart van Winterswijk. Van oost naar west loopt de Lemkampsgoot door de stad. Deze loost op de Wehmerbeek.

Daarnaast bevinden zich circa 10 retentievijvers binnen het plangebied. Ook deze zijn in eigendom en beheer bij het waterschap. Over de raakvlakken van de beheer- en onderhoudsgebieden wordt goed afgestemd tussen waterschap en gemeente, zodat de werkzaamheden optimaal kunnen worden uitgevoerd.

Volksgezondheid

Binnen het plangebied bevinden zich twee gemengde overstorten op de Wehmerbeek. De belasting van het oppervlakte water is door het grootschalig afkoppelen van bestaand verhard oppervlak sterk gereduceerd en voldoet aan de daarvoor geldende normen. Dit blijkt ook uit het Stadswateronderzoek.

De diverse retentievijvers in het plangebied zijn zodanig ingericht dat risico's minimaal zijn. Door flauwe oevers bestaat nauwelijks kans op verdrinking. Milieutechnisch blijkt dat de waterkwaliteit van het ingezamelde hemelwater in de vijvers goed is. Onderhoud en ook baggeren wordt door waterschap gedaan.

Recreatie

Voor de aanwezige retentievijvers gelden geen stringente verboden. In goed overleg tussen waterschap en gemeente zijn een aantal relevante punten besproken, deze zijn verwoord in een folder. Naast een aantal tips (b.v. dat een retentie weliswaar schoon water bevat, maar dat dit geen gecontroleerd zwemwater is) wordt ook gewezen op de eigen verantwoordelijkheid van de burger.

De vijvers worden wel frequent, met instemming van het waterschap, als viswater gebruikt.

4.3.6 *Situatie plangebied*

De komende 10 jaar zullen in het plangebied wellicht bijvoorbeeld enkele riolen vervangen moeten worden. Dit zijn activiteiten die kunnen plaatsvinden binnen de kaders van dit bestemmingsplan. Dergelijke ontwikkelingen hebben enkel een positieve invloed op de waterhuishouding.

Binnen het plangebied komt open water voor in de vorm van de Wehmerbeek. Daarnaast zijn er enkele vijvers en watergangen binnen de bebouwde kom gelegen, die allen vanwege hun omvang en/of relevantie zijn voorzien van een waterbestemming en een beschermingszone van 4 meter vanaf de insteek van de watergang. Overigens is de functie 'water' ook toegestaan in meerdere bestemmingen, zoals Groen, Verkeer - Verblijfsgebied.

Op deze wijze wordt recht gedaan aan het aspect water in dit bestemmingsplan.

4.4 Cultuurhistorie en archeologie

4.4.1 *Modernisering van de Monumentenzorg*

In het kader van de Modernisering van de Monumentenzorg (MoMo) zijn het stimuleren en ondersteunen van gebiedsgericht werken, het belang van cultuurhistorie laten meewegen in de ruimtelijke ordening, het formuleren van een visie op erfgoed en het verminderen van de administratieve lastendruk op de agenda komen te staan.

Voor het instrument bestemmingsplan heeft dit tot gevolg dat de cultuurhistorische waarden moeten worden meegewogen bij de totstandkoming hiervan. Dat betekent dat er een analyse moet worden verricht naar cultuurhistorische waarden in een bestemmingsplan en dat daar conclusies aan moeten worden verbonden die in een bestemmingsplan verankerd moeten worden.

Erfgoed in Winterswijk, een andere weg

In het verlengde daarvan, heeft de gemeente Winterswijk aan Triple E gevraagd om een quick scan uit te voeren naar de baten van erfgoed in de gemeente Winterswijk. Uit deze quick scan komt naar voren dat het erfgoed niet alleen geld kost, maar als een investering in de infrastructuur kan worden gezien, hetgeen bijdraagt aan de lokale economie. Het levert omzet en werkgelegenheid op. Woningen in een historische omgeving en met historisch elementen zijn meer waard en de stroom aan bezoekers houdt het voorzieningspeil in stand. Daarnaast vormt het erfgoed mede de identiteit van Achterhoekers en specifiek van de bewoners van Winterswijk. Ook is aangetoond dat ontwikkeling van erfgoed kan bijdragen aan de leefbaarheid in een wijk en dat het erfgoed een belangrijke vestigingsfactor vormt voor hoger opgeleiden, 'culture creatives' en specifieke bedrijven.

Inventarisatie Cultuurhistorie

De uitkomsten van de inventarisatie zijn hoofdzakelijk bedoeld als input voor dit bestemmingsplan. De inventarisatie is echter ook een potentiële bron van informatie voor andere (beleids)doeleinden. Zo kan de inventarisatie van de karakteristieke bebouwing ook dienen als basisbestand voor de selectie van eventueel nieuw aan te wijzen gemeentelijke monumenten. Voor een deel van de geïnventariseerde woongebieden is een aanwijzing als een gemeentelijk beschermd dorpsgezicht in principe voorstelbaar.

4.4.2 Monumentale en waardevolle bebouwing

Een belangrijke kwaliteit in de bebouwde kom van Winterswijk wordt gevormd door de panden en elementen met monumentale waarde. Het betreft rijksmonumenten en gemeentelijke monumenten.

Deze monumenten zijn op een bijlage van deze toelichting opgenomen. Omdat (rijks)monumenten reeds zijn beschermd in het kader van de Monumentenwet 1988 en de gemeentelijke monumenten in het kader van de erfgoedverordening, is er geen koppeling met de regels en de verbeelding bij dit bestemmingsplan. Dan zou er immers een dubbeling in regels ontstaan.

Daarnaast is door het Gelders Genootschap een inventarisatie van karakteristieke bebouwing uitgevoerd. Ondanks dat deze panden niet als nationaal of gemeentelijk monument zijn aangewezen, hebben deze wel een eigen beschermende regeling in het bestemmingsplan. Al deze objecten worden in dit bestemmingsplan als karakteristiek aangemerkt en zijn als zodanig opgenomen en beschermd in dit plan.

In de regels is voor deze panden bepaald dat (gedeeltelijke) sloop gebonden is aan de voorwaarde dat getoetst wordt of het karakter van het pand of van het gebied in ernstige mate wordt aangetast. Deze toetsing wordt mogelijk gemaakt door de sloop te

verbinden aan een sloopvergunning. In bijlage 3 bij de regels zijn de karakteristieke objecten opgenomen.

4.4.3 Molens

Molens vormen karakteristieke landschapselementen die verwijzen naar de cultuurhistorie van Nederland. Molen De Bataaf is aan de oostzijde van de kern Winterswijk gelegen. De Venemansmolen aan de zuidrand van de kern Winterswijk.

Molen De Bataaf

Aan de oostrand van de kern Winterswijk staat De Bataaf; een molen die aangewezen is als rijksmonument en in 2010 gerestaureerd is. De Bataaf is gebouwd in 1800 en kreeg in 1810 een nieuwe as. De molen heeft tot 1958 op windkracht gemalen. In 1963 werden het wiekenkruis, de staart, de as en het grootste deel van het drijfwerk gesloopt. In 2001 is de stichting Molen Bataaf in het leven geroepen, die de molen weer volledig heeft laten herstellen.

Molen De Bataaf

Bron: Molens.nl, 2011

De Venemansmolen

Aan de Venemansweg 7, aan de zuidkant van Winterswijk, is de Venemansmolen gelegen. Vroeger stond op het huidige molenerf een standerdmolen die tot 1659 Duits bezit was. Deze verbrandde in 1827.

J.D. Venemans kocht de grond met de molenrechten en de restanten van de standerdmolen en bouwde een nieuwe molen. Sindsdien hebben 5 generaties Venemans hier tot 1992 het molenaarsbedrijf uitgeoefend. In 1992 werd het maalbedrijf stop gezet en werd de molen met bijgebouwen overgedragen aan de Stichting Venemansmolen, die het molencomplex weer in volle glorie in bedrijf wilde stellen en voor het nageslacht wil bewaren. In 1994 startte de restauratie die in augustus 1997 werd afgesloten. Op 23 september vond de officiële ingebruikstelling van het complex plaats door Z.K.H. Prins Claus. De naam van Oude Molen werd toen veranderd in Venemansmolen, naar de molenaarsfamilie die jaren lang met de Oude Molen gemalen heeft.

De Venemansmolen

Bron: Molens.nl, 2011

Molenbiotoopregeling

Voor zinvol molenbehoud is het van belang dat molens kunnen functioneren. Van een molen die stilstaat raakt het mechaniek in verval waarmee de cultuurhistorische waarde van de molen als geheel afneemt en het behoud van de molen wordt bedreigd. Om te kunnen draaien moet een molen beschikken over voldoende wind- of wateraanvoer en een stabiele wind- of wateraanvoer. Daarom is een vrije windvang of wertoestroom gewenst. Hoog opgaande begroeiing en bebouwing zijn elementen die de windvang van de molen verminderen. Daarom wordt in een gebied rondom de molen de vrije windvang beschermd door de aanwijzing van een zogenaamde molenbiotoop. Deze molenbiotoop is opgenomen in het bestemmingsplan en houdt in dat er in de nabijheid van molen beperkingen gelden ten aanzien van de hoogte van nieuwe gebouwen.

In de Gelderse Molenverordening is bepaald dat binnen een afstand van 100 m van de molen, bouwwerken niet worden gebouwd voor zover de bouwhoogte hoger is dan de hoogte van het onderste punt van de verticaal staande molenwiek. Op een afstand tussen de 100 tot 400 meter van de molen kan de toegestane hoogte worden berekend aan de hand van de volgende formule:

$$H_x = X/n + (C \times Z)$$

De variabelen hierin zijn:

H_x = toegestane hoogte van een obstakel op afstand X

X = afstand van het obstakel tot de molen;

N = 140 voor open, 75 voor ruw en 50 voor gesloten gebied. In het landelijk gebied van Winterswijk kan de norm van 75 voor ruw terrein worden aangehouden vanwege de dichtheid aan beplanting en bebouwing rondom de verschillende woningen.

C = een constante met de waarde 0,2

Z = askophoogte van de betreffende molen in meters.

Hieronder volgt een voorbeeld voor de berekening van de toegestane hoogte van een gebouw op 175 meter afstand van de Bataaf:

$$H_x = 175/50 + (0,2 \times 14,5) = 6,4 \text{ meter.}$$

4.4.4 Bescherming van archeologische waarden

Naast de gebouwde cultuurhistorische waarden zijn ook in de bodem nog veel aanwijzingen uit het verleden. Ook in beleidsmatige zin hebben de archeologische waarden de afgelopen jaren meer aandacht gekregen. Dit heeft onder andere geresulteerd in internationale verdragen over het behoud van bodemschatten (Verdrag van Valletta).

De gemeente Winterswijk heeft op 15 december 2010 de erfgoedverordening gemeente Winterswijk 2010 vastgesteld. In deze verordening is onder andere de instandhouding van archeologische terreinen vastgelegd en de manier waarop deze in het bestemmingsplan moeten worden beschermd.

De indicatieve kaart archeologische waarden (IKAW) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed geeft globaal de kansrijke gebieden aan. Voor het buitengebied van Winterswijk zijn de verwachtingen nader onderzocht door RAAP. De verwachtingskaart is gebaseerd op het principe dat archeologische waarden niet willekeurig over een gebied zijn verspreid, maar gerelateerd zijn aan bepaalde landschappelijke kenmerken of eigenschappen. De verwachtingskaart is gebaseerd op algemene archeologische kennis over de ligging en verspreiding van archeologische vindplaatsen in Oost-Nederland. De gebieden die op de beleidskaart zijn aangemerkt als gebieden met een (lage, middelmatige of hoge) archeologische verwachtingswaarde zijn in het bestemmingsplan opgenomen met de dubbelbestemming 'Waarde - Archeologische verwachting' met als toevoeging 1 tot en met 4. Deze zones geven daarmee aan voor welk gebied welke waarde geldt en waar een strengere beschermingsregiem geldt.

Er zijn ook archeologische vindplaatsen en monumenten geïnventariseerd. Dit zijn locaties waar reeds archeologische waarden zijn aangetroffen. Deze terreinen staan allemaal op zowel de gemeentelijke archeologische beleidskaart, als op de zogenaamde Archeologische Monumenten Kaart (AMK) van provincie en rijk. In Winterswijk ligt één terrein met een wettelijk beschermde status, het rijksmonument De Ruitenburger-schans. Daarnaast kent Winterswijk nog veertien terreinen met een archeologische status vanwege bekende archeologische waarden. Alle terreinen met een archeologische status zijn op de verbeelding opgenomen met de bestemming 'Waarde - Archeologie'.

4.5 Flora en fauna

Bij ruimtelijke ingrepen dient rekening te worden gehouden met de natuurwaarden ter plaatse. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen gebiedsbescherming en soortenbescherming. Gebiedsbescherming kan volgen uit de aanwijzing van een gebied in het kader van bijvoorbeeld de Habitat- of Vogelrichtlijn. Het projectgebied ligt niet in of nabij een Habitat- of Vogelrichtlijngebied. Het projectgebied is ook niet binnen de ecologische hoofdstructuur (EHS) gelegen. Gebiedsbescherming is derhalve niet van toepassing. Wat betreft soortbescherming is de Flora- en faunawet van toepassing. Hier wordt onder andere de bescherming van dier- en plantensoorten geregeld. Bij ruimtelijke ontwikkelingen dient te worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op de aanwezige natuurwaarden.

Het voorliggende bestemmingsplan is conserverend van aard, dit betekent dat er geen nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen worden toegestaan. Hierdoor worden zowel directe als indirecte negatieve effecten op strikt beschermde soorten in het kader van de Flora- en faunawet en op beschermde gebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) niet verwacht.

4.6 Verkeer en parkeren

De bestaande infrastructuur wordt in dit plan conform het huidige gebruik van de gronden bestemd. De huidige infrastructuur brengt verder geen bijzondere problemen met zich mee.

4.7 Economische uitvoerbaarheid

Dit bestemmingsplan heeft grotendeels een beheersgericht karakter. De ontwikkeling van dit plan brengt voor de gemeente hoofdzakelijk plankosten met zich mee. Hiervoor heeft de gemeente budget beschikbaar gesteld.

5 Procedure

In een separate bijlage, zijn de resultaten van de procedure opgenomen.